

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO

**FINANCIRANJE IN REVIZIJA PRODUKCIJE SLOVENSКИH
AVDIO-VIZUALNIH DEL NEODVISNIH PRODUCENTOV**

Ljubljana, november 2019

MAJA PRIMOŽIČ

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Maja Primožič, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom *Financiranje in revizija produkcije slovenskih audio - vizualnih del neodvisnih producentov*, pripravljene v sodelovanju s svetovalcem red. prof. dr. Simonom Čadežom

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študentke: _____

KAZALO

UVOD	1
1 PREDSTAVITEV FINANCIRANJA FILMSKE PRODUKCIJE V SLOVENIJI... 2	
1.1 Vrste financiranje filmske produkcije v Sloveniji	2
1.2 Financiranje filmske produkcije v Sloveniji, kjer je obvezna revizija	6
1.3 Organiziranost izvedbe javnih razpisov Slovenskem filmskem centru in na RTV Slovenija	8
1.3.1 Postopek javnega razpisa.....	8
1.3.2 Splošni pogoji za prijavo na javni razpis na Slovenskem filmskem centru in RTV Slovenija	9
1.3.3 Merila za ocenjevanje projektov.....	10
1.3.4 Odločanje o izbiri in odobritvi koprodukcijske udeležbe RTV Slovenija.....	11
1.3.5 Sklepanje pogodb o koprodukciji	12
2 REVIDIRANJE FILMSKIH PROJEKTOV	13
2.1 Splošno o revidiranju filmskih projektov (posebna področja revidiranja in sorodne storitve).....	13
2.1.1 Hierarhija pravil revidiranja	14
2.1.2 Kodeks etike	16
2.2 Funkcija revidiranja na Slovenskem filmskem centru in RTV Slovenija.....	16
2.3 Podlaga za revidiranje dokončanih projektov	17
2.4 Priznavanje stroškov	18
2.4.1 Upravičeni stroški, ki jih priznavata SFC in RTV Slovenija	18
2.4.1.1 <i>Stroški ureditve pravic in opravljenega dela na scenariju, zgodborisu in likovni zasnovi</i>	<i>18</i>
2.4.1.2 <i>Stroški dela producenta.....</i>	<i>19</i>
2.4.1.3 <i>Stroški honorarjev članov filmske in izvajalske ekipe.....</i>	<i>20</i>
2.4.1.4 <i>Stroški izbora potencialne izvajalske ekipe.....</i>	<i>20</i>
2.4.1.5 <i>Stroški filmske tehnike, storitev in opreme.....</i>	<i>21</i>
2.4.1.6 <i>Stroški prehrane, prenočitev, prevozov in potni stroški članov ekipe....</i>	<i>21</i>
2.4.1.7 <i>Stroški zavarovanj.....</i>	<i>23</i>
2.4.1.8 <i>Režijski stroški.....</i>	<i>23</i>
2.4.2 Neupravičeni stroški, ki jih ne priznavata SFC in RTV Slovenija.....	24

2.5 Spremljanje realizacije filma s strani RTV Slovenija	25
2.5.1 Služba za spremljanje realizacije pogodb o koprodukciji	26
2.5.2 Vsebinski nadzor	27
2.5.3 Finančni in produkcijski nadzor	27
3 REVIDIRANJE FILMSKIH PROJEKTOV NA RTV SLOVENIJA	28
3.1 Pogodba o revidiranju z zunanjo revizijsko družbo.....	29
3.2 Izvajanje revizijskih storitev po Mednarodni standard sorodnih storitev – posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami – MSS 4400.....	32
3.3 Izvajanje revizijskih storitev po standardu Posli dajanja zagotovit, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti – MSZ 3000	32
3.4 Rezultati zunanjega nadzora nad porabo sredstev za realizacijo filma	34
3.4.1 Izvedba dogovorjenih postopkov pri revizijah filmskih projektov po standardu revidiranja MSS 4400, Mednarodni standard sorodnih storitev – posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami	34
3.4.1.1 <i>Pregledane postavke revidiranih filmskih projektov.....</i>	<i>35</i>
3.4.1.2 <i>Primeri pojasnil, zakaj je prišlo do odstopanj pri posameznih vrstah oziroma skupinah stroškov</i>	<i>39</i>
3.4.2 Izvedba dogovorjenih postopkov pri revizijah filmskih projektov po standardu revidiranja MSZ 3000, Posli dajanja zagotovit, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti.	46
3.4.2.1 <i>Ugotovitve po standardu revidiranja MSZ 3000, Posli dajanja zagotovit, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti.....</i>	<i>47</i>
3.5 Ugotovitve in pomen rezultatov revidiranja filmskih projektov.....	49
4 PREDSTAVITEV ZUNANJEGA NADZORA KONČNEGA OBRAČUNA REALIZACIJE FILMOV V MEDNARODNIH INSTITUCIJAH	51
4.1 Eurimages	51
4.2 Hrvaški avdiovizualni center	52
SKLEP.....	53
LITERATURA IN VIRI	56
PRILOGE.....	58

KAZALO TABEL

Tabela 1: Vrste financiranja filmske produkcije	6
Tabela 2: Faze postopka javnega razpisa na SFC in RTV Slovenija	8
Tabela 3: Vsebina revizijske dejavnosti.....	13
Tabela 4: Ravni pravil revidiranja.....	15
Tabela 5: Vsebina poročila o dejanskih ugotovitvah	31

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Obrazec RTV SLO: Predračun projekta	1
Priloga 2: Obrazec RTV SLO: Rekapitulacija projekta	6
Priloga 3: Obrazec RTV SLO: Finančni načrt projekta	7

UVOD

Realizacija filmske produkcije v Sloveniji in na sploh v mednarodnem prostoru obsega različne sisteme financiranja in pridobivanja sredstev za uspešno dokončanje filmskih in drugih avdiovizualnih del. Posebno področje se odpre, kadar tovrstno financiranje izvajajo pravne osebe, ki jih je ustanovila država ali mednarodna organizacija, saj te pravne osebe razdeljujejo javna sredstva, zato je porabo sredstev potrebno spremljati preko javno-finančnih mehanizmov. V takšnem okolju je obvezna revizija posebej predpisana, prav tako so s strani države in/ali pravnih oseb predpisana pravila za izvajanje in spremljanje realizacije projektov.

Pravna oseba, ki kot javno službo izvaja razdeljevanje sredstev za filmsko produkcijo v Sloveniji, je Slovenski filmski center, Javna agencija Republike Slovenije (v nadaljevanju Slovenski filmski center). Filmsko produkcijo pa podpira tudi Javni zavod Radiotelevizija Slovenija (v nadaljevanju RTV Slovenija), pri čemer so sistemi podpor RTV Slovenija nekoliko drugačni kot sistemi podpor Slovenskega filmskega centra. Poleg tega da namenja finančna sredstva za odkup avdiovizualnih del neodvisnih producentov, RTV Slovenija sodeluje pri realizaciji avdiovizualnih del kot koproducent z lastnim finančnim in/ali storitvenim vložkom, medtem ko Slovenski filmski center podpira izdelavo filmov z nepovratnimi finančnimi sredstvi ali subvencijami. Skupno obema je to, da spremljata realizacijo projektov in pogojujeta izvedbo revizij porabe sredstev na podlagi podobnih izhodišč, ki temeljijo na javno-finančnih pravilih in mehanizmi. Nekateri mehanizmi so primerljivi z mehanizmi spremljanja in revidiranja avdiovizualnih projektov pri drugih mednarodnih pravnih osebah, vendar se lahko zaradi različnih mednarodnih pravil in samostojnega urejanja področja kulture ter izvajanja kulturnih projektov znotraj držav članic Evropske Unije tudi znatno razlikujejo.

Kljub sprotnemu spremljanju projektov je institut obvezne zaključne revizije tisti, ki je poglobitnega pomena, saj poda ugotovitve in pregled porabe sredstev, ko so projekti že zaključeni in se lahko dokumentirano ugotovi celotna poraba sredstev. Revizija temelji na pregledu stroškov porabe, ki se lahko priznajo kot upravičeni, gospodarni in namenski za projekt. Zaključna revizija projektov na RTV Slovenija, ki pri realizaciji projektov sodeluje kot koproducent, je še toliko bolj pomembna zato, ker se na njeni podlagi dokončno potrdijo koprodukcijski vložki in deleži posameznih koproducentov, ti pa so podlaga za delitev prihodkov iz naslova distribucije in trženja filma, ki v sorazmernem koprodukcijskem deležu pripadejo tudi RTV Slovenija.

Temeljno vodilo pri izbiri teme magistrskega dela je bila ugotovitev, da primanjkuje povzetkov, raziskav in gradiv na področju revidiranja filmskih oziroma avdiovizualnih projektov. V magistrskem delu bom zato najprej podala pregled financiranja filmske produkcije na RTV Slovenija in na Slovenskem filmskem centru, še posebej s poudarkom na financiranju in spremljanju realizacije pri RTV Slovenija. Opisala bom vrste stroškov,

ki se priznavajo kot (ne)upravičeni stroški pri realizaciji filmskih projektov, kar je ena od temeljnih podlag za izvedbo predpisanih revizij. Predstavila bom postopke izvajanja revizijskih storitev in opisala poglobljene rezultate nadzora nad porabo sredstev za realizacijo filma. Ob koncu pa bom podala še krajšo primerjavo in prikaz tovrstnega nadzora v nekaterih mednarodnih institucijah, ki se prav tako ukvarjajo z razdeljevanjem sredstev v filmsko produkcijo in ki pogosto nastopajo kot koprodukcijski partnerji pri istih projektih kot RTV Slovenija.

Pri magistrskega delu uporabljam deduktivni raziskovalni pristop, ki temelji na preučenih, že obstoječih pisnih virih. Na podlagi tega sem opredelila raziskovalne hipoteze, katerih empirična verifikacija je razvidna iz empiričnega dela magistrskega dela. Pri pisanju teoretičnih delov sem uporabila domače in tuje vire ter strokovno literaturo in podatke, ki sem jih našla na relevantnih spletnih straneh. Viri podatkov so primarni in sekundarni. Primarne podatke sem pridobila z metodo poizvedb pri izbrani organizaciji. Prisotna sem bila pri konkretnih izvedbah revizij filmskih projektov. Sekundarne vire sem pridobila iz knjig, objav, prispevkov, gradiv RTV Slovenija in revizijskih poročil z obravnavanega področja. Nekateri dokumenti so shranjeni v elektronski obliki in so dostopni preko svetovnega spleta.

Pri magistrskem delu bom pregledala predpise o upravičenih stroških s področja dogovorjenih filmskih projektov, podala kritični pogled na izbiro pristopa in izvedbo postopka revidiranja, prikazala nekatere probleme v praksi in predstavila predlog morebitnih izboljšav.

Namen magistrskega dela je predstaviti način razdeljevanja sredstev za filmsko produkcijo v Sloveniji, še zlasti na javnem razpisu RTV Slovenija za podporo filmov neodvisnih producentov, ki temelji na 17. členu Zakona o Slovenskem filmskem centru, javni agenciji Republike Slovenije (ZSFCJA), Ur. l. RS, št. 77/2010, 40/12 – ZUJF, 19/14 – Odl. US, 63/16 in 31/18, ter analizirati porabo tako razdeljenih sredstev na podlagi revizij zaključenih projektov. S tem je namen magistrskega dela tudi obogatiti pisne vire s področja revidiranja posebnih, filmskih projektov.

1 PREDSTAVITEV FINANCIRANJA FILMSKE PRODUKCIJE V SLOVENIJI

1.1 Vrste financiranja filmske produkcije v Sloveniji

Ob začetku magistrskega dela in za boljše razumevanje tem, ki bodo predstavljene v nadaljevanju, opisujem vrste financiranja filmske produkcije, ki jih po pregledu predpisov v Sloveniji lahko povzamem na naslednje sisteme:

1) Sistem subvencij. Pomeni nepovratno vlaganje sredstev v produkcijo filma s strani fizičnih ali pravnih oseb, pri katerih ni povračila sredstev in osebe tudi ne pričakujejo ničesar v zameno za dana sredstva.

Sistem subvencij je v Sloveniji uveljavljen zlasti v obliki vzpostavljenega sistema državnih podpor ali shem državnih pomoči filmski produkciji. Sistem je v največji meri uveljavljen pri Slovenskem filmskem centru na podlagi ZSFCJA in je večinoma finančne narave, v primeru Filmskega studia Viba film Ljubljana (v nadaljevanju Viba film) pa je Slovenija vzpostavila tudi sistem neodplačnega nudenja tehničnih filmskih storitev, kot to izhaja iz Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Filmski studio Viba film Ljubljana (Sklep o ustanovitvi Viba filma, Ur. l. RS, št. 67/03, 96/11, 12/13, 53/13 in 59/13 – popr). Te storitve se producentom ne zaračunajo, ampak se njihova vrednost zgolj ovrednoti in kot takšna predstavlja državno pomoč. V zelo majhni, skoraj neznatni meri pa so, kot opazam iz praktičnega projektnega dela pri Javnem zavodu Radiotelevizije Slovenija (v nadaljevanju RTV Slovenija), opazne tudi manjše finančne ali storitvene donacije zasebnih pravnih oseb (npr. finančna sredstva do 1.000 EUR, brezplačen najem snemalnega prostora ipd.). Vsa sredstva, prejeta na podlagi državnih pomoči in donacij, se všttevajo v lastni delež producenta na filmu.

2) Sistem investiranja. O sistemu investiranja govorimo takrat ko zasebniki, finančne institucije ali druge osebe vložijo sredstva v izdelavo filma, pri tem pričakujejo delno ali popolno povračilo teh sredstev iz prihodkov od eksploatacije filma.

Sistem investiranja je v Sloveniji prisoten predvsem v obliki koprodukcijskega sodelovanja RTV Slovenija pri filmski produkciji, ki temelji na 17. členu ZSFCJA in Pravilniku o koprodukcijskem sodelovanju RTV Slovenija pri realizaciji avdiovizualnih del (RTV Slovenija, 2013). Investicija je lahko v obliki finančnih sredstev ali ovrednotenih tehničnih in drugih storitev RTV Slovenija, ki se kot vložek v film povrnejo RTV Slovenija iz prihodkov od eksploatacije filma v skladu s koprodukcijskim deležem na filmu. Kadar pa gre za popolno investiranje, pa se investitorju povrne celotna vsota, ki jo je vložil v film, navadno kot prednostno poplačilo iz prihodkov od eksploatacije. Takšen primer poznamo pri skladu Sveta Evrope, EURIMAGES (Council of Europe, 2019a).

3) Sistem posojil. S posojilno pogodbo, kot je opredeljena v Obligacijskem zakoniku (OZ), Ur. l. RS, št. 97/2007 – uradno prečiščeno besedilo 64/16 – odl. US in 20/18 – OROZ631, se posojilodajalec zavezuje, da bo posojilojemalcu izročil določen znesek denarja, posojilojemalec pa se zavezuje, da mu bo po določenem času vrnil enak znesek denarja (npr. bančno posojilo).

Navadno so posojila vezana na obresti in določeno ali dogovorjeno obrestno mero, pa tudi na poroštva, ko je potrebno v posojilno razmerje pritegniti še tretjo osebo (poroka),

ki se s poroštveno izjavo nasproti upniku zaveže, da bo izpolnil veljavno in zapadlo obveznost dolžnika, če ta tega ne bi storil. Pogosto gre za bančna posojila ali posojila specializiranih finančnih skladov oziroma institucij. Sistem posojil pri financiranju filmske produkcije v Sloveniji po mojih zaznavanjih ni opazno prisoten. Je pa potrebno omeniti, da je v okviru nekdanjega Filmskega sklada Republike Slovenije, javnega sklada, ki je bil predhodnik Slovenskega filmskega centra, obstajal sistem pridobivanja poroštev, na podlagi katerega je lahko Filmski sklad dal poroštva z namenom zagotavljanja finančnih sredstev za produkcijo, distribucijo, promocijo in prikazovanje filmov. Sistem je temeljil na nekdanjem veljavnem Zakonu o javnih skladih (ZJN) Ur. l. RS, št. 22/2000, in Splošnih pogojih poslovanja Filmskega sklada Republike Slovenije–javnega sklada, Ur. l. RS, št. 69/03, 5/04, 16/04, 95/04–popr. in 134/06.

4) Sistem davčnih spodbud (ang. Tax Incentives). Tukaj govorimo o sistemu državnega povračila določene višine oziroma odstotka sredstev, ki so bila pri izdelavi filma porabljeni za plačilo filmske ekipe ali določenih storitev.

Sistem davčnih spodbud je v Sloveniji vzpostavljen pri Slovenskem filmskem centru od leta 2016, ko je Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o Slovenskem filmskem centru, javni agenciji Republike Slovenije (ZSFCJA), Ur. l. RS, št. 63/2016, uzakonil sistem spodbujanja vlaganj v avdiovizualno produkcijo na način povračila denarnih sredstev, ki ustrezajo vrednosti 25 % upravičenih stroškov, neposredno porabljenih za produkcijo filmov in avdiovizualnih del s strani zakonsko določenih upravičenih oseb v obdobju enega leta na ozemlju Republike Slovenije. Pravico do denarnega povračila lahko uveljavljata pravna ali fizična oseba in izvršni producent, ki izpolnjujeta z zakonom predpisane pogoje sedeža oziroma registracije, imata urejene avtorske pravice za projekt, sta v obdobju preteklih treh let realizirala vsaj en projekt, ki je bil predvajan v kinematografski distribuciji ali v medijih, imata poravnane obveznosti iz naslova davkov in prispevkov ter izkazujeta izdatke, porabljene v Republiki Sloveniji za namen projekta. Pri presoji upravičenosti do denarnega povračila upošteva Slovenski filmski center pogoje kot so kulturni pomen filma, uporaba produkcijskih ali post produkcijskih kapacitet na območju Republike Slovenije in sodelovanje izvajalcev iz Republike Slovenije.

5) Sistem predprodaje materialnih pravic na filmu (ang. Pre-Sales). Je dogovor, da se še pred dokončanjem filma, običajno na podlagi scenarija in igralske zasedbe, odkupijo posamezne materialne pravice na filmu (tudi: licenčne pravice).

Dogovor se navadno sklene z distributerjem ali prodajnim agentom, pri čemer ta pridobi pravice distribucije in trženja dokončanega filma na posameznem teritoriju, ali pa z izdajateljem televizijskih, redkeje spletnih, medijev za pridobitev pravic predvajanja. Posebna vrsta je t. i. Slate Financing, kjer specializirana podjetja odkupijo distribucijske pravice za svetovni teritorij (»Universal«) za več filmov istega producenta hkrati, pri

čemer navadno s specializiranim znanjem sodelujejo oziroma pomagajo tudi pri pridobivanju različnih virov financiranja za izdelavo filmov (Film Finance, 2019). Sistem predprodaje materialnih pravic na filmu (ang. Pre-Sales) v Sloveniji po mojih opazanjih ni razširjen v veliki meri. Iz praktičnega dela pri RTV Slovenija je bilo mogoče opaziti, da producenti sklepajo dogovore o odkupu posameznih materialnih pravic na filmu, ki še ni dokončan, predvsem s partnerji in interesi v tujini. Ta sistem se je sicer nekoč v določeni meri izvajal tudi na RTV Slovenija, temeljil je na uredniški presoji.

6) Sistem sponzoriranja. Pomeni v skladu z Zakonom o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS), Ur. l. RS, št. 87/11 in 84/15, katerokoli obliko prispevanja in vsak prispevek s strani fizičnih ali pravnih oseb, ki ne izvajajo dejavnosti ponujanja avdiovizualnih medijskih storitev ali produkcije avdiovizualnih del, k financiranju izdelave filma, z namenom promocije ali uveljavitve njihovega imena ali firme, blagovne znamke, podobe, dejavnosti ali izdelka.

Ob boku sponzoriranju se navadno omenja tudi t. i. promocijsko umeščanje izdelkov (ang. Product Placement), ki ga prav tako ureja ZAvMS in pomeni kakršno koli obliko avdiovizualnega komercialnega sporočanja, ki vključuje izdelek, storitev ali njuno blagovno znamko ali sklicevanje nanje, tako da se jih pokaže v programski vsebini, v zameno za plačilo ali podobno nadomestilo. Tako v primeru sponzoriranja kot promocijske umestitve izdelkov pa gre za obliko oglaševanja in predstavljanja sponzorja ali ponudnika izdelkov in njunega blaga ali storitev.

Sistem sponzoriranja, ob katerem omenjam tudi promocijsko umeščanje izdelkov, je bil pri mojem delu pri RTV Slovenija v slovenski filmski produkciji zaznan, vendar je opaziti, da še ni uveljavljen v polni meri. V praksi se omenjajo težave v zvezi z manjšo zainteresiranostjo sponzorjev in ponudnikov izdelkov, ki za to niso deležni davčnih olajšav ali drugih ugodnosti, zaradi katerih bi se jim tovrstno sodelovanje splačalo, navajanja in prepoznavnosti pa ne smatrajo kot dovolj velike koristi glede na njihov vložek. Na strani producentov, ki so odgovorni za končni izdelek, pa obstajajo tudi omejitve glede promocijskega umeščanja izdelkov, ki je v kinematografskih delih, filmih, igrano-dokumentarnih filmih ter nanizankah in nadaljevankah, narejenih za avdiovizualne medijske storitve, dovoljeno le, če so izpolnjene z ZAvMS predpisane zahteve.

V tabeli 1 grafično prikazujem vrste financiranja filmske produkcije v strnjeni obliki.

Tabela 1: Vrste financiranja filmske produkcije

Sistem subvencij	nepovratno vlaganje sredstev v produkcijo filma (ni povračila sredstev)
Sistem investiranja	delno ali popolno povračilo sredstev iz prihodkov od eksploatacije filma
Sistem posojil	vračilo sredstev, navadno z obrestno mero
Sistem davčnih spodbud (Tax Incentives)	povračilo določene višine oziroma odstotka sredstev (ki so bila pri izdelavi filma porabljena za plačilo filmske ekipe ali določenih storitev) s strani države
Sistem predprodaje materialnih pravic na filmu (Pre-Sales)	odkup posamezne materialne pravice na filmu še pred dokončanjem filma
Sistem sponzoriranja	vsak prispevek k financiranju izdelave filma, z namenom promocije ali uveljavitve imena ali firma, blagoven znamke, podobe, dejavnosti ali izdelka dajalca prispevka

Vir: lastno delo.

1.2 Financiranje filmske produkcije v Sloveniji, kjer je obvezna revizija

V Sloveniji sta prisotna dva poglobljena sistema financiranja realizacije filmov, ki zahtevata upravičenje porabe dodeljenih sredstev in preverbo takšne porabe:

1) sistem subvencij v obliki državne podpore filmski produkciji, ki jo kot javno službo izvajata Slovenski filmski center in Viba film, pri čemer Slovenski filmski center sofinancira realizacijo kratkih in celovečernih filmskih form, prvencev, študijskih filmov in mednarodnih koprodukcij (Slovenski filmski center, 2019a), ter

2) sistem investiranja, ki ga s koprodukcijskim sodelovanjem ter vlaganjem v filme izvaja RTV Slovenija na podlagi 17. člena ZSFCJA, pri čemer je ta vložek lahko finančni ali pa poleg finančnega tudi storitveni v obliki izposoje iz fondusov garderobe in rekvizitov RTV Slovenija ter arhivskega gradiva RTV Slovenija.

Projekti, ki so na Slovenskem filmskem centru sprejeti na javnem razpisu za sofinanciranje realizacije filmov, so avtomatično upravičeni do neodplačnih storitev Viba filma. Sklep o ustanovitvi Viba filma določa, da je poslanstvo Viba filma trajno in nemoteno izvajanje tehnične realizacije filmskih projektov, namenjenih kinematografskemu prikazovanju, ki so sprejeti v program sofinanciranja Slovenskega

filmskega centra. Tehnična realizacija zajema izvedbo (snemanje slike in zvoka ter obdelavo posnetega materiala) celovečernih in kratkih igranih, dokumentarnih in animiranih filmov vseh filmskih zvrsti.

Obema sistemoma financiranja realizacije filmov, ki zahtevata upravičenje porabe dodeljenih sredstev in preverbo takšne porabe, tako na Slovenskem filmskem centru kot na RTV Slovenija, je skupno to, da se izvajata na redni letni osnovi preko objavljenih javnih razpisov. Ti javni razpisi v svoji osnovi temeljijo na postopku javnega razpisa s področja kulture, določenim v ZUJIK. Podrobnejša pravila postopka izvedbe javnega razpisa na Slovenskem filmskem centru predpisuje Pravilnik o izvedbi postopka izbire projektov in programov, pogojih in merilih za izbor projektov in programov ter postopku sklepanja pogodb, vsebine pogodb in načinu nadzora nad izvajanjem pogodb Slovenskega filmskega centra, javne agencije Republike Slovenije (Pravilnik SFC Ur. l. RS št. 43/17 in 27/19), na RTV Slovenija pa jih predpisuje Pravilnik o postopku javnega razpisa RTV Slovenija za izdelavo filmov neodvisnih producentov za javno kinematografsko prikazovanje (Pravilnik RTV Slovenija, Ur. l. RS št. 82/18).

Obvezno izvedbo zunanje revizije pri Slovenskem filmskem centru predpisuje 15. člen ZSFCJA, ki določa, da mora biti za vsak zaključen projekt, pri katerem vrednost sofinanciranja presega 100.000 EUR, v šestih mesecih od zaključenega projekta izvedena in Slovenskemu filmskemu centru predložena revizija, ki jo opravi pooblaščen revizijska družba. Kršitev te določbe pomeni hujšo kršitev obveznosti prejemnika sredstev, katere posledica je vrnitev vseh že izplačanih sredstev za izvedbo projekta, za katerega bi morala biti izvedena revizija. Ker izvajanje javnega razpisa RTV Slovenija, pri katerem je po zaključku projekta obvezna revizija, temelji na istem ZSFCJA, natančneje na 17. členu ZSFCJA, predstavlja ZSFCJA osnovno podlago za izvedbo revizij tudi za RTV Slovenija.

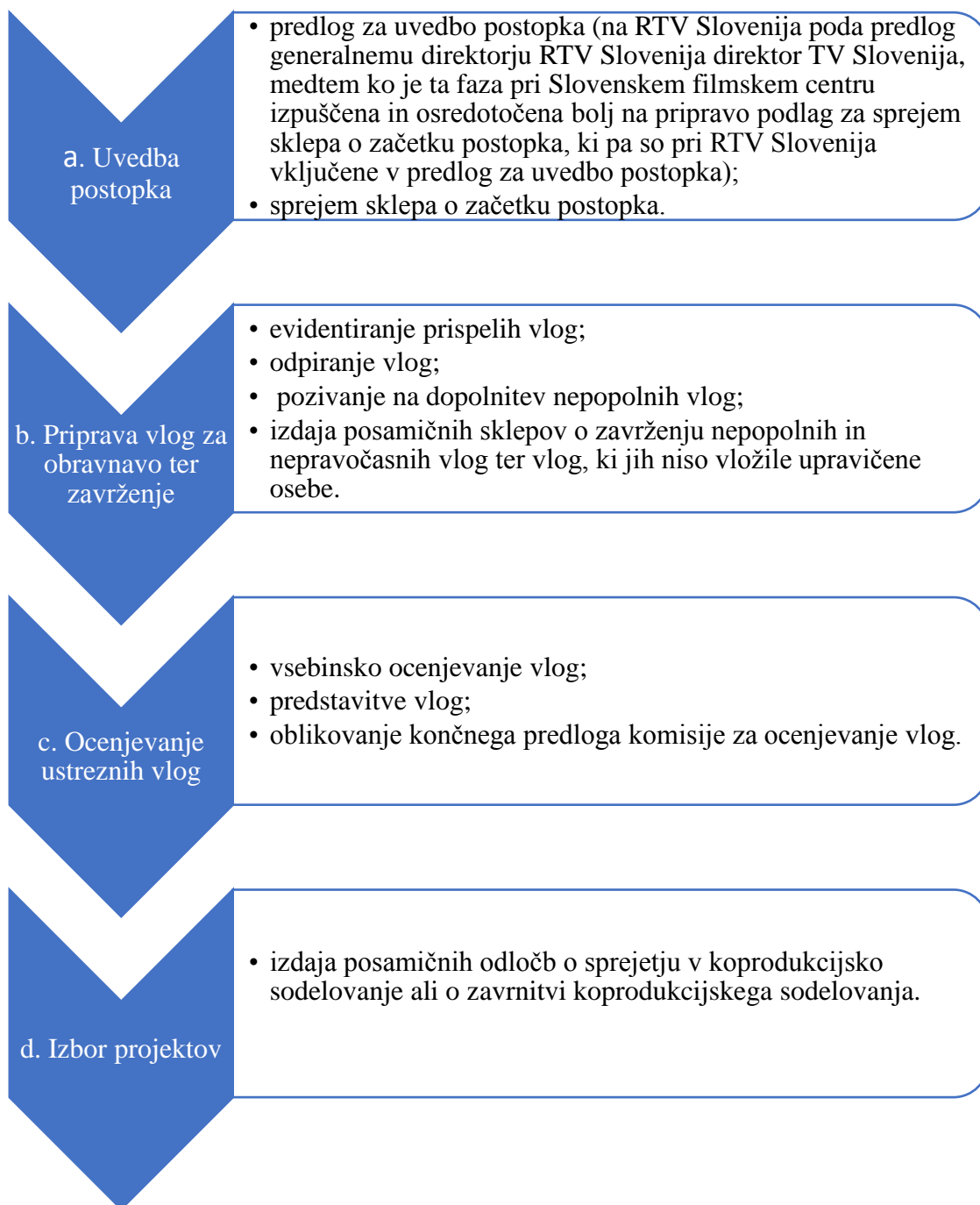
Omenim naj tudi sistem investiranja posebnega mednarodnega sklada Sveta Evrope, imenovanega EURIMAGES, ki podeljuje finančna sredstva mednarodnim koprodukcijam. Tako dodeljena sredstva so prisotna v finančnih konstrukcijah nekaterih filmskih projektov, ki jih istočasno financirata tudi Slovenski filmski center in RTV Slovenija. Njihovo razumevanje je potrebno zato, ker posebna mednarodna pravila EURIMAGES zahtevajo prednostno obravnavo teh sredstev, kar je še zlasti pomembno pri dodeljevanju sredstev RTV Slovenija in določanju višine njenega prihodka iz naslova eksploatacije filmov. EURIMAGES namreč zahteva, da se po določitvi čistega prihodka, t. j. prihodka, ki se dobi po odštetju upravičenih stroškov od celotnega prihodka iz naslova eksploatacije filma, najprej iz te mase izločijo sredstva, ki se nakažejo EURIMAGES. Gre za popolno vračilo sredstev, torej do višine, kot jo je EURIMAGES dodelil filmu. Kar pomeni, da se šele po nakazilu celotne višine sredstev, ki jo je EURIMAGES nakazal za realizacijo filma, lahko preostanek sredstev iz naslova eksploatacije filma deli med ostale koproducente, med njimi tudi RTV Slovenija. EURIMAGES drugačnih dogovorov med koproducenti ne omogoča (Council of Europe, 2019b).

1.3 Organiziranost izvedbe javnih razpisov Slovenskem filmskem centru in na RTV Slovenija

1.3.1 Postopek javnega razpisa

Postopek javnega razpisa na Slovenskem filmskem centru in na RTV Slovenija, ki v obeh primerih izhaja iz ZUJIK, v splošnem po omenjenem zakonu poteka v fazah kot so prikazane v tabeli 2:

Tabela 2: Faze postopka javnega razpisa na SFC in RTV Slovenija

Prirejeno po ZUJIK-u in Pravilniku RTV Slovenija (2018).

1.3.2 Splošni pogoji za prijavo na javni razpis na Slovenskem filmskem centru in RTV Slovenija

Pri Slovenskem filmskem centru morajo prijavljeni filmski projekti v skladu s Pravilnikom SFC izpolnjevati pogoj »slovenskega filmskega projekta«, za katerega se šteje projekt, pri katerem ima večinski producerski delež slovenski producent ali je pretežno posnet v slovenskem jeziku ali gre za dela, ki so producirana v madžarskem in italijanskem jeziku, če so namenjena madžarski ali italijanski avtonomni narodni skupnosti na območju Republike Slovenije, ter manjšinske koprodukcije, ki jih sofinancira Slovenski filmski center. Producenti morajo biti registrirani za dejavnost »produkcija filmov, video filmov, televizijskih oddaj (J59.110)« in morajo imeti že realiziran film, ki je bil javno prikazan.

Na podlagi Pravilnika SFC ne morejo biti na javnem razpisu Slovenskega filmskega centra sofinancirane:

- fizične ter pravne osebe in z njimi povezane osebe, ki ob prijavi na javni razpis nimajo poravnanih vseh zapadlih finančnih in ostalih obveznosti do Slovenskega filmskega centra, Ministrstva za kulturo in Viba filma;
- prijavitelji s projekti, ki so namenjeni marketingu ali ekonomski propagandi ali projekti s pornografsko vsebino;
- prijavitelji, ki imajo neporavnane obveznosti iz naslova predhodnega sklepa Evropske komisije o razglasitvi pomoči za nezakonito in nezdružljivo z notranjim trgom;
- podjetja v težavah oziroma če prejemajo pomoč za reševanje in prestrukturiranje;
- prijavitelji, za katere so bile ugotovljene nepravilnosti pri sofinanciranju projektov v preteklosti.

Vsi projekti, prijavljeni na javni razpis za realizacijo filmov pri Slovenskem filmskem centru, ki predvidevajo uporabo storitev ali kapacitet Viba filma, morajo skladno s Sklepom o ustanovitvi Viba filma pri pripravi terminskega načrta realizacije prijavljenega projekta upoštevati razpoložljive termine prostorov, tehničnih storitev in uslug Viba Filma.

Prijavitelji, ki prijavijo filmske projekte na javni razpis RTV Slovenija, morajo v skladu s Pravilnikom RTV Slovenija izpolnjevati naslednje pogoje:

1. Prijavitelj projekta je neodvisni producent po zakonu, ki ureja medije oziroma avdiovizualne medijske storitve in je registriran za izvajanje dejavnosti filmske produkcije;
2. Prijavitelj projekta ima na dan prijave na javni razpis poravnane vse zapadle finančne obveznosti in izpolnjene vse druge obveznosti do RTV Slovenija;

3. Prijavitelj prijavlja slovensko avdiovizualno delo, ki v času prijave na javni razpis še ni realizirano oziroma dokončano;
4. Proti prijavitelju ni uveden postopek zaradi insolventnosti ali prisilnega prenehanja po zakonu, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje, oziroma ni začel drug postopek prenehanja prijavitelja po področnem predpisu;
5. Zoper prijavitelja oziroma njegovo osebo ni izrečena pravnomočna sodba, ki ima elemente kaznivih dejanj, ki po zakonu o javnem naročanju predstavljajo razloge za izključitev iz postopka.

Prijavitelji morajo na podlagi Pravilnika RTV Slovenija ob prijavi filmskih projektov na razpis predložiti RTV Slovenija vse obvezne obrazce, pogodbe ali predpogodbe, priloge in izjave, kot so predpisane z besedilom razpisa. Navadno gre za standardizirane obrazce, ki jih sestavljajo prijaviteljski obrazec za kandidiranje na javnem razpisu, obrazec s podatki o prijavitelju, seznam naročnikov vseh avdiovizualnih del prijavitelja v preteklem letu, reference prijavitelja, podatki o filmu, reference avtorske ekipe, terminski načrt realizacije projekta, obrazec predračuna projekta in obrazec rekapitulacije projekta, obrazec finančnega načrta projekta, obvezne izjave prijavitelja in obvestilo, ki se nanaša na varstvo osebnih podatkov (RTV Slovenija, 2019a).

Ustrezno izpolnjenim in podpisanim obrazcem RTV Slovenija morajo biti v skladu z besedilom javnega razpisa predloženi tudi ustrezni dokumenti, kot so: parafiran vzorec koproducijske pogodbe RTV Slovenija, sinopsis, scenarij, režijska eksplikacija, treatment, karakterizacija glavnih likov, likovna zasnova, zgodboris, (pred)pogodbe s scenaristom, glavnim režiserjem, direktorjem fotografije in glavnim animatorjem, (pred)pogodbe s koproducenti, odločbe, potrditvena pisma ali (pred)pogodbe s sofinancerji in investitorji v projekt ter dokazilo o prijaviteljevi registraciji za izvajanje dejavnosti filmske produkcije pod šifro standardne dejavnosti J59.110 (RTV Slovenija, 2019b).

1.3.3 Merila za ocenjevanje projektov

Na Slovenskem filmskem centru so merila za ocenjevanje projektov določena v Pravilniku SFC. Kot primer tako predpisanih meril naj navedem merila za vrednotenje projektov realizacije dokumentarnih filmov:

- ocena pisnega in morebitnega slikovnega gradiva, iz katerega je razvidna vsebinska zasnova projekta oziroma scenarija, če to omogočata narava teme in avtorski pristop;
- ocena režiserja;
- ocena producenta;
- ocena finančnega načrta ter načrta promocije, distribucije in strategije za doseg ciljnega občinstva za film v Republiki Sloveniji.

Pri izvedbi javnega razpisa za realizacijo filmov na RTV Slovenija pa se merila za ocenjevanje projektov za razliko od Slovenskega filmskega centra določijo z besedilom javnega razpisa. Pri določitvi meril se v skladu s Pravilnikom RTV Slovenija upoštevajo naslednja izhodišča:

- presoja scenarija (npr. tematika, struktura, dramaturški potencial, privlačnost za ciljno občinstvo);
- presoja referenc posameznih soavtorjev (npr. scenarista, glavnega režiserja, direktorja fotografije, glavnega animatorja);
- presoja referenc prijavitelja oziroma producenta (npr. realizirana AV produkcija, strokovna in finančna kredibilnost oziroma zanesljivost producenta);
- presoja ustreznosti finančnega načrta realizacije projekta (npr. finančne konstrukcije in finančnega predračuna, realnost predračunskih vrednosti, predvideni in zagotovljeni viri financiranja, zanesljivost drugih koprodukcijskih partnerjev in njihovih virov financiranja, realnost terminskega načrta);
- drugo glede na specifikke posameznega razpisnega področja.

Z besedilom javnega razpisa se lahko določijo tudi prednostna merila glede na žanr, vsebino in programske usmeritve RTV Slovenija. Prednostno merilo pomeni dodatno število točk, ki jih prejmejo projekti, ki ta kriterij izpolnjujejo. V praksi RTV Slovenija še ni uporabila določitve prednostnega merila ali meril.

1.3.4 Odločanje o izbiri in odobritvi koprodukcijske udeležbe RTV Slovenija

Projekte na RTV Slovenija ocenijo komisije za ocenjevanje projektov, ki jih iz vrst zaposlenih na RTV Slovenija in zunanjih strokovnjakov s sklepom imenuje generalni direktor RTV Slovenija. Vsak član komisije za ocenjevanje projektov oceni vse vloge po vseh predpisanih merilih za ocenjevanje. Vsak član komisije mora svoje ocene pisno utemeljiti in obrazložiti po posameznih merilih za ocenjevanje. Skupna ocena posameznega projekta se dobi tako, da se seštevek vseh ocen članov komisije za ocenjevanje projektov pri posameznem merilu deli s številom članov komisije, ki je merilo ocenilo.ocene po posameznih merilih pa se nato seštejejo. V koprodukcijsko sodelovanje so lahko predlagani le tisti projekti, katerih skupna ocena je enaka ali presega v razpisu določeno minimalno število točk (Pravilnik RTV Slovenija).

Komisija za ocenjevanje projektov na posameznem razpisnem področju ob zaključku ocenjevanja napravi nabor projektov, ki so prejeli oziroma presegajo minimalno določeno število točk in ki so lahko na podlagi končne odločitve generalnega direktorja RTV Slovenija izbrani v koprodukcijsko sodelovanje. Komisija za ocenjevanje projektov pripravi po končanem ocenjevanju končno poročilo generalnemu direktorju RTV Slovenija in oblikuje predlog o višini in vrsti koprodukcijskega vložka največ do višine zaprosenih sredstev, pri čemer upošteva ustreznost finančnega predračuna in finančnega

načrta za predvideno realizacijo projekta ter druge vire financiranja projekta. Finančni znesek koprodukcijskega vložka RTV Slovenija je lahko največ do maksimalne višine finančnih sredstev, ki je za projekte na razpisnem področju določena v javnem razpisu (Pravilnik RTV Slovenija).

Generalni direktor RTV Slovenija na podlagi nabora možnih projektov oziroma predloga iz končnega poročila komisije za ocenjevanje projektov s posamično odločbo zavrne koprodukcijsko sodelovanje pri vseh projektih, ki ne dosežajo določenega minimalnega števila točk. Od nabora projektov, katerih ocena je enaka ali presega minimalno število točk, pa generalni direktor RTV Slovenija na podlagi mnenja odgovornega urednika TV Slovenija izbere projekte in odloči o sprejetju v koprodukcijsko sodelovanje glede na višino prejetih točk in skladnosti s programsko usmeritvijo, skladno z razpoložljivimi sredstvi. Pri tem generalni direktor RTV Slovenija na podlagi predloga komisije za ocenjevanje projektov odloči tudi o višini in vrsti koprodukcijskega vložka RTV Slovenija pri izbranih projektih (Pravilnik RTV Slovenija).

1.3.5 Sklepanje pogodb o koprodukciji

Na podlagi dokončne odločbe o sprejetju projekta v koprodukcijsko sodelovanje sklene RTV Slovenija s prijavitelji izbranih projektov koprodukcijsko pogodbo, s katero se uredijo medsebojne pravice in obveznosti RTV Slovenija in prijaviteljev. Koprodukcijska pogodba mora biti sklenjena najkasneje v 1 letu od vročitve odločbe o sprejetju v koprodukcijsko sodelovanje prijavitelju. Če RTV Slovenija zaradi krivde na strani prijavitelja ne začne s finančno realizacijo odločbe v roku 2 let od izdaje odločbe, lahko RTV Slovenija odstopi od koprodukcijske pogodbe (Pravilnik RTV Slovenija).

Pred sklenitvijo koprodukcijske pogodbe lahko RTV Slovenija povabi prijavitelja izbranega projekta na uskladitev tistih določil pogodbe, ki jih je potrebno prilagoditi posebnostim posameznega projekta (uskladitveni sestanek). O usklajevanju se napravi zapisnik (Pravilnik RTV Slovenija).

Koprodukcijska pogodba vsebuje predpisane obvezne sestavine, kot so: navedba pogodbenih strank, predmet pogodbe in podatki o filmu, finančno konstrukcijo projekta, način pridobivanja novih koproducentov in ostalih financerjev pri projektu, pogoje in dinamiko izplačevanja sredstev in morebitno sredstvo finančnega zavarovanja za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti, rok dokončanja in izročitve filma ter drugih obveznih materialov, določitev končnih deležev, pravice na dokončanem filmu itd. (Pravilnik RTV Slovenija).

2 REVIDIRANJE FILMSKIH PROJEKTOV

2.1 Splošno o revidiranju filmskih projektov (posebna področja revidiranja in sorodne storitve)

»Kadar govorimo o revidiranju, imamo največkrat v mislih redne in obvezne revizije letnih poročil gospodarskih družb. Vendar so v poslovnem življenju tudi potrebe po posebnih revizijah in njim sorodnih storitvah« (Koletnik, 2005, str. 305). Takšne potrebe se pojavijo tudi pri revidiranju filmskih projektov, kjer zaradi specifik projektov in ciljne usmerjenosti revizijskega pregleda o splošnih ali rednih revizijah po mojih opažanjih ne moremo govoriti. Gre lahko le za enega od posebnih področij revidiranja, ki spada med sorodne storitve poslov opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami, katerega prikažem v tabeli številka 3.

Tabela 3: Vsebina revizijske dejavnosti

REVIZIJSKA DEJAVNOST			
Revidiranje računovodskih izkazov	Posebna področja revidiranja	Sorodne storitve	Druge storitve
	Revizijski posli za posebne namene Preverjanje predračunskih računovodskih informacij	Posli preiskovanja računovodskih izkazov Posli opravljanja dogovorjenih postopkov Posli paberkovanja računovodskih informacij	

Vir: Koletnik (2005, str. 306).

Koletnik ugotavlja, da je razlika med revidiranjem računovodskih izkazov na eni strani ter na drugi strani med posebnimi revidiranjmi, sorodnimi storitvami in drugimi storitvami (na primer svetovanji, obračunavanji davkov, finančnimi in računovodskimi priporočili), ta, da ima pri revizijah in preiskavah revizor visoko ali zmerno raven zagotovil, paberkovanje in dogovorjeni postopki pa nimajo namena, da bi revizor izrazil mnenje (Koletnik, 2005, str. 305). Tako izhaja tudi iz revizij, ki so bile opravljene pri filmskih projektih, kjer je navedena t. i. omejitev pregleda: »edini namen tovrstnih postopkov je pomoč pri presoji pravilnosti porabe sredstev za realizacijo filma« (RTV Slovenija,

2016–2019). Cilj poslov opravljanja dogovorjenih postopkov je, da revizor izvede postopke revizijske narave, za katere se je bil dogovoril, ter poroča o dejanskih ugotovitvah. Uporabniki tovrstnih revizorskih poročil sami ocenjujejo postopke in ugotovitve, o katerih poroča revizor, ter na osnovi revizorjevega dela oblikujejo svoje lastne sklepe. Ker ti posli niso niti revizija niti preiskava v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja ali MSS 4400, Mednarodni standard sorodnih storitev – posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami (IAASB, 2010) ne daje nikakršnega zagotovila.

Delovni koraki pri dogovorjenih postopkih sorodnih storitev po Koletniku obsegajo sprejem posla za izvedbo dogovorjenih postopkov, načrtovanje dogovorjenega posla, uresničevanje dogovorjenega posla, neobvezno fazo pisne predstavitve posloводства in poročanje o dogovorjenem postopku (Koletnik, 2005, str. 321).

Revizor opravi dogovorjene postopke in uporabi pridobljene dokaze kot osnovo za poročilo o dejanskih ugotovitvah. V anglosaškem svetu teoretiki v okviru pridobivanja dokazov poudarjajo pomen intervjuja, ki je npr. po Pickettu (2003, str. 625–626) tudi temeljna vrsta pridobivanja tako informacij. Intervjuji s strankami so lahko različne vrste in različne narave. Med drugim lahko vključujejo neposredni kontakt s stranko, ugotavljanje dejstev pri revidiranju, naknadno ugotavljanje ali razčiščevanje dejstev, anketo (še zlasti anketo ugotavljanja področij tveganj in drugih rizičnih področij) itd. Pri izvedbi intervjuja je po avtorjevem mnenju pomembno njegovo ustrezno strukturiranje, ki med drugim vključuje pripravo in poznavanje ozadja revidiranega področja, načrtovanje časovnice izvedbe, pripravo podpodročij revidiranja in poteka intervjuja, ki naj bo zasnovan v določenem vrstnem redu in z ustreznim pristopom do revidiranja (Pickett, 2003, str. 626–630).

Pridobivanje informacij se npr. pri MSS 4400, Mednarodnemu standardu sorodnih storitev-posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zavezi z računovodskimi informacijami lahko opravi s poizvedovanjem, ponovnim izračunavanjem, primerjanjem in drugimi uradnimi preveritvami točnosti, opazovanjem, pregledovanjem ter pridobivanjem potrditev.

2.1.1 Hierarhija pravil revidiranja

Tako kot pri ostalih vrstah revidiranja je tudi pri posebnih področjih revidiranja in opravljanju sorodnih storitev potrebno v predpisani meri upoštevati uporabo posameznih pravil revidiranja oz. njihovo obvezno uporabo, kot jo določa Hierarhija pravil revidiranja (Hierarhija) Ur. l. RS, št. 44/19. Pri neusklajenosti med pravilom na višji ravni in pravilom na nižji ravni se uporabi pravilo na višji ravni, pri nasprotjih med pravili iste ravni pa se uporabi višje razvrščeno pravilo revidiranja na tej ravni. V tabeli številka 4 prikazujem

ravni pravil revidiranja in njihovo prednostno uporabo posameznih pravil revidiranja oziroma njihovo obvezno uporabo.

Tabela 4: Ravni pravil revidiranja

1. Prva raven:
Zakon o revidiranju
Mednarodni standardi revidiranja
Mednarodni standardi obvladovanja kakovosti
Mednarodni standardi poslov preiskovanja
Mednarodni standardi poslov dajanja zagotovil
Mednarodni standardi sorodnih storitev
Mednarodna obvestila za revizijsko prakso
Mednarodni kodeks etike za računovodske strokovnjake
Drugi zakoni, ki urejajo revidiranje posameznih pravnih oseb oziroma druge oblike revizije, in predpisi, izdani na njihovi podlagi
2. Druga raven:
Stališča
3. Tretja raven:
Navodila in priporočila
Metodološka gradiva in priročniki
Strokovna literatura in objavljeni strokovni prispevki (doma in v tujini)
Splošno sprejeti postopki delovanja in dobra praksa s področja revidiranja (doma in v tujini)

Prirejeno po Agencija za javni nadzor nad revidiranjem (2019).

Na podlagi Hierarhije je uporaba pravil, ki sodijo na prvo in drugo raven, obvezna pri revidiranju računovodskih izkazov. Pravila revidiranja na tretji ravni pa se določajo kot pomoč pri revidiranju v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi in za širjenje dobrih rešitev pri izvajanju revizijskih storitev. Nimajo veljave standardov, uporabljajo pa se, kadar se v različnih okoliščinah ugotavlja revizorjeva poklicna skrbnost. Strokovna literatura se lahko uporablja, če njene rešitve podpirajo in razširjajo ter dodatno osvetlujejo določbe Mednarodnih standardov revidiranja in drugih standardov Mednarodne zveze računovodskih strokovnjakov. Splošno sprejeti postopki delovanja revizorjev v tuji praksi pa se uporabljajo, če ni mogoče najti zadovoljivih odgovorov ali rešitev na prvi ali drugi ravni Hierarhije.

2.1.2 Kodeks etike

Revizor mora pri revidiranju upoštevati Kodeks etike za računovodske strokovnjake, ki ga je leta 2010 oz. 2012 izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake. V skladu z navedenim kodeksom etike za računovodske standarde so etična načela, ki uravnavajo revizorjeve poklicne dolžnosti v tej vrsti poslov, naslednja (IAASB, 2012, str. 6–19):

- neoporečnost;
- nepristranskost;
- strokovna usposobljenost in potrebna skrbnost;
- zaupnost;
- poklicu primerno obnašanje in
- strokovni standardi.

Po Boynton, Kell in Johnson (2001, str. 14) morajo revizorji imeti nekatere osnovne vrednote, sposobnosti in raznovrstnosti pri zagotavljanju storitev. Kot osnovne vrednote avtorji naštevajo na primer vseživljenjsko učenje, sposobnost za izvajanje del najvišje kakovosti, integriteto, objektivnost. Pri osnovnih vrednotah avtorji poudarjajo denimo komunikacijske in vodstvene sposobnosti, zmožnosti strateškega in kritičnega razmišljanja, osredotočenost na stranke in trg, sposobnost razvrščanja podatkov. Pomembno je tudi, da revizorji niso enostransko usmerjeni, temveč da nudijo širši spekter storitev, kar preko višje kakovosti podanih informacij omogoča boljše sprejemanje končnih odločitev uporabnikov.

2.2 Funkcija revidiranja na Slovenskem filmskem centru in RTV Slovenija

Leta 2009 je Računsko sodišče Republike Slovenije izdalo revizijsko poročilo o poslovanju Filmskega sklada, javnega sklada Republike Slovenije, predhodnika današnjega Slovenskega filmskega centra, s katerim je zaradi ugotovljenih pomanjkljivosti pri poslovanju Filmskega sklada in izvajanju nadzora pri projektih, med drugim tudi pri ugotavljanju upravičenih projektnih stroškov, priporočilo resornemu Ministrstvu za kulturo, naj opravi analizo, s katero naj prouči, ali je izvajanje nacionalnega kulturnega programa v delu, ki se nanaša na filmsko proizvodnjo in reproduktivno kinematografijo kot kulturno dejavnostjo v okviru Filmskega sklada, najučinkovitejši način izvajanja tega programa (Računsko sodišče, 2009).

Ministrstvo za kulturo je leta 2010 sprejelo ZSFCJA, na podlagi katerega se je Filmski sklad, javni sklad, preoblikoval v Slovenski filmski center, javno agencijo. Posebej se je v zakonu poudarila funkcija revizije, in sicer je ZSFCJA v 15. členu določil, da mora biti za vsak zaključen projekt, pri katerem vrednost sofinanciranja presega 100.000 EUR, v

šestih mesecih od zaključenega projekta izvedena in Slovenskemu filmskemu centru predložena revizija, ki jo opravi pooblaščen revizijska družba. Kršitev te določbe pomeni hujšo kršitev obveznosti prijavitelja, katere posledica je vrnitev vseh že izplačanih sredstev za izvedbo projekta, za katerega bi morala biti izvedena revizija.

RTV Slovenija je zakonsko rešitev iz ZSFCJA smiselno povzela v pravilnik RTV Slovenija in za obveznost izvedbe revizije predpisala, da mora biti vsak zaključen projekt, pri katerem višina vložka RTV Slovenija presega 50.000 EUR, v štirih (4) mesecih od dokončanja filma izvedena revizija, ki jo opravi pooblaščen revizijska družba. RTV Slovenija krije stroške revizije v skladu s svojim koprodukcijskim deležem. Pri projektih, pri katerih višina vložka RTV Slovenija ne presega 50.000 EUR, pa RTV Slovenija lahko opravi ali naroči revizijo na lastne stroške. RTV Slovenija lahko na lastne stroške opravi ali naroči tudi pregled izkoriščanja (eksploatacije) filma, vključno s prihodki in odhodki iz tega naslova. RTV Slovenija upošteva revizijske ugotovitve oziroma sprejme revizijsko poročilo, izdano v okviru revizije, ki jo je pri istem projektu opravil Slovenski filmski center, javna agencija Republike Slovenije, če ta vsebuje tudi revidirane koprodukcijske vložke. V tem primeru RTV Slovenija ne izvede posebne revizije. V primeru da se pri opravljeni reviziji ali drugače ugotovijo nepravilnosti, neizpolnjene pogodbene obveznosti, neupravičena izplačila finančnih sredstev ali nepravilno koriščenje drugih storitev RTV Slovenija, zahteva RTV Slovenija od prijavitelja izpolnitev pogodbenih obveznosti, vračilo neupravičeno izplačanih finančnih sredstev, povrnitev morebiti nastale škode in/ali druge popravljalne ukrepe (Pravilnik RTV Slovenija).

2.3 Podlaga za revidiranje dokončanih projektov

Podlaga za določanje upravičenih stroškov Slovenskega Filmskega centra, javne agencije Republike Slovenije, je ZSFCJA. Upravičene stroške je nadalje določil in specificiral Pravilnik SFC. Slovenski Filmski center pa je izdal oz. objavil tudi Pojasnila k pravilniku, ki so strankam javno dostopna na spletnih straneh Slovenskega filmskega centra (Slovenski filmski center, 2019b).

Podlaga za določanje upravičenih stroškov, ki jih pri realizaciji filmskih in avdiovizualnih projektov prizna RTV Slovenija, je smiselno določbam ZSFCJA urejena v Pravilniku RTV Slovenija in njegovi prilogi: Upravičeni stroški pri avdiovizualnih projektih Radiotelevizije Slovenija (Priloga upravičenih stroškov RTV Slovenija) Ur. l. RS, št. 72/17, ki je sestavni del pravilnika. Seznam upravičenih stroškov se uporablja tudi za druge filmske in avdiovizualne projekte RTV Slovenija, izbrane na javnih razpisih ali javnih pozivih.

2.4 Priznavanje stroškov

Na podlagi pregleda in primerjave sistema upravičenih stroškov na Slovenskem filmskem centru in na RTV Slovenija lahko ugotovim, da med stroški, ki jih kot upravičene prizna Slovenski filmski center in ki jih kot upravičene prizna RTV Slovenija, obstaja nekaj bistvenih razlik, ki izvirajo predvsem iz vloge in namena dodeljevanja javnih sredstev.

Slovenski filmski center deluje kot subvencioner, saj namenja filmom nepovratna finančna sredstva, ki se na podlagi priglašeni shem obravnavajo kot državne pomoči (Ministrstvo za finance, 2016). S tem Slovenski filmski center opravlja funkcijo in naloge javne službe, za katere je v skladu z ZSFCJA ustanovljen.

Dodeljevanje sredstev RTV Slovenija ni bilo določeno kot ena njenih osnovnih nalog z Zakonom o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1) Ur. l. RS, št. 96/05, 109/05 – ZDavP-1B, 105/06 – odl. US, 26/09 – ZIPRS0809-B in 9/14, ampak je bila RTV Slovenija dodana naknadno, leta 2010 z ZSFCJA. V ZSFCJA je v 17. členu tudi določeno, da RTV Slovenija sodeluje pri razpisih in izvrševanju pravic, ki izhajajo iz izdelave filmov, v skladu s svojim deležem v skupnem znesku, namenjenim za izdelavo filma. To pomeni, da RTV Slovenija sredstev ne dodeljuje nepovratno, ampak jih vlaga v projekte, pri katerih je posledično v sorazmerju s svojim deležem udeležena na pravicah in obveznostih, predvsem pri delitvi čistega prihodka iz naslova eksploatacije filmov.

Slovenski filmski center v Pravilniku SFC upravičene stroške razdeljene na 2 širši poglavji, kar je posledica tega, da preko javnih razpisov ali javnih pozivov financira tudi druge programe in projekte. Tako RTV Slovenija kot Slovenski filmski center pa sicer priznavata podobne skupine in vrste stroškov, pri čemer bom v nadaljevanju prikazala bistvene skupine stroškov in opisala nekatere temeljne razlike med priznavanjem posameznih skupin ali vrst stroškov pri obeh pravnih osebah.

2.4.1 Upravičeni stroški, ki jih priznavata SFC in RTV Slovenija

2.4.1.1 Stroški ureditve pravic in opravljenega dela na scenariju, zgodborisu in likovni zasnovi

Upravičeni stroški odkupa pravic se nanašajo na pridobitev materialnih pravic za potrebe realizacije in razpolaganja z avdiovizualnim delom. To so zlasti stroški odkupa in priredbe literarne predloge, dela na scenariju (pisci scenarija/treatmenta/sinopsisa, koscenaristov, »script doctor«, dramaturg, avtor dialogov itd.), razvoja scenarija (udeležbe – šolnine za delavnico, scenaristične raziskave ipd.), odkupa pravic na avdio in/ali vizualnem gradivu ter drugih avtorskih delih in izvedbah, ki bodo vključeni v avdiovizualno delo (glasba, arhivsko gradivo, fotografije ipd.). Podlage za priznanje stroškov odkupa pravic so pisna pogodba ali drugo pisno dokazilo o prenosu in ureditvi

pravic ali potrdilo o udeležbi na delavnici, izdan račun ali REK obrazec (po potrebi poleg REK obrazca še analitični izpis) ter potrdilo o plačilu (Pravilnik SFC, Pravilnik RTV Slovenija in Priloga upravičenih stroškov RTV Slovenija).

Na RTV Slovenija in Slovenskem filmskem centru gre dejansko za priznavanje enakih vrst stroškov, le da, če primerjamo, opredelitev »materialnih pravic« pri RTV Slovenija terminološko nekoliko bolj sledi Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP) Ur. l. RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15 in 63/16. RTV Slovenija v to skupino uvršča tudi stroške razvoja scenarija, ki jih ima Slovenski filmski center, ker za to izvaja poseben javni razpis, opredeljene ločeno. Tudi tukaj gre dejansko za priznavanje enakih vrst stroškov, le da RTV Slovenija upošteva tudi stroške scenarističnih raziskav, ki so potrebne zlasti pri dokumentarnih filmih, medtem ko Slovenski filmski center v tej skupini upošteva še prehrano, prevoz piscev scenarija in strokovnjakov za scenarij, kar ima RTV Slovenija vključene med splošne stroške prehrane in prevoza. RTV Slovenija za razliko od Slovenskega filmskega centra izrecno določa podlage za priznanje stroškov odkupa pravic, ki jih morajo upravičenci obvezno predložiti, kadar uveljavljajo tovrstne stroške.

2.4.1.2 Stroški dela producenta

Upravičeni stroški dela producenta so stroški izplačanih nadomestil za opravljeno delo producenta (ne glede na to ali je zaposlen ali ne) in neposredni stroški plačil zaposlenih pri producentu, ki so delali neposredno na projektu. RTV Slovenija krije stroške dela producenta največ do višine 30 % vrednosti vložka RTV Slovenija v projekt. Stroški dela producenta ne vključujejo stroškov avtorskega ali izvajalskega dela. Podlaga za priznanje stroškov dela producenta je evidenca in/ali poročilo o opravljenem delu. Pogoj za priznavanje upravičenosti stroškov plač zaposlenih pri producentu so sklenjene pogodbe o zaposlitvi, izjava producenta o njihovi vključitvi v neposredno delo na projektu ter potrdilo o izplačilu, po potrebi pa tudi evidenca in/ali poročilo o opravljenem delu (Pravilnik SFC, Pravilnik RTV Slovenija in Priloga upravičenih stroškov RTV Slovenija).

Slovenski filmski center in RTV Slovenija uporabljata različno zgornjo omejitev višine kritja stroškov dela producenta. Ta je pri Slovenskem filmskem centru 7 % zneska sofinanciranja projekta ali programa, v to omejitev pa niso vključeni stroški avtorskega dela in neposredni stroški plačil zaposlenih pri producentu, ki delajo neposredno na projektu ali programu. Pri RTV Slovenija znaša omejitev 30 % vrednosti vložka RTV Slovenija v projekt in prav tako ne vključuje stroškov avtorskega ali izvajalskega dela, vendar pa za razliko od Slovenskega filmskega centra zajema neposredne stroške plačil zaposlenih pri producentu, ki so delali neposredno na projektu, zato je tudi meja pri RTV Slovenija postavljena znatno višje. RTV Slovenija izrecno določa tudi podlago za priznanje stroškov dela producenta, ki je evidenca in/ali poročilo o opravljenem delu,

njegovega angažmaja pri projektu pa ne pogojuje s pogodbo o zaposlitvi, temveč lahko producent opravlja to delo tudi na kateri drugi civilnopravni podlagi.

2.4.1.3 Stroški honorarjev članov filmske in izvajalske ekipe

Upravičeni stroški honorarjev članov filmske ekipe so stroški izplačanih nadomestil za opravljeno delo članov filmske ekipe v sektorju produkcije, režije, kamere, zvoka, scenografije, kostumografije, maske, luči, scenske tehnike, post produkcije slike in zvoka, animatorjev, oblikovalcev, modelarjev, prevajalcev, podnaslavljanja ipd. Podlagi za priznanje stroškov honorarjev filmske ekipe sta pogodba ali izdan račun za opravljeno storitev in potrdilo o plačilu, kadar je potrebno za izkaz ali specifikacijo opravljenega dela pa tudi evidenca in/ali poročilo o opravljenem delu. Upravičeni stroški honorarjev izvajalske ekipe so stroški izplačanih nadomestil igralcem in drugim nastopajočim (statisti, plesalci, kaskaderji ipd.) za opravljene izvedbe. Podlaga za priznanje stroškov honorarjev izvajalske ekipe mora biti izkazana z verodostojnimi listinami (npr. pogodba, naročilnica, račun, REK obrazec, napotnice študentskega servisa (skupaj z računom študentskega servisa za opravljeno delo študenta) ali druge listine enake dokazne vrednosti. Stroški morajo biti izkazani z dokazili o izvršenih plačilih (Pravilnik SFC, Pravilnik RTV Slovenija in Priloga upravičenih stroškov RTV Slovenija).

Tako Slovenski filmski center kot RTV Slovenija pri določitvi upravičenih stroškov honorarjev članov filmske in izvajalske ekipe izhajata iz izhodišč v ZASP in jih vežeta na skupine sodelujočih, katerih delo ima pri realizaciji filmskega projekta značaj avtorskega ali izvajalskega dela po omenjenem zakonu in s tem posledično tudi drugačno obravnavo davčnega odtegljaja. RTV Slovenija za razliko od Slovenskega filmskega centra izrecno določa podlage za priznanje stroškov honorarjev članov filmske in izvajalske ekipe.

2.4.1.4 Stroški izbora potencialne izvajalske ekipe

Upravičeni stroški izbora potencialne izvajalske ekipe so stroški avdicij in zasedbe vlog, stroški izvedbe pred intervjujev, stroški izvedbe poskusnih snemanj in drugi neposredni upravičeni stroški, ki se nanašajo na izvedbo izbora potencialne izvajalske ekipe. Podlagi za priznanje stroškov honorarjev izvajalske ekipe sta pogodba ali izdan račun za opravljeno storitev in potrdilo o plačilu (Pravilnik SFC, Pravilnik RTV Slovenija in Priloga upravičenih stroškov RTV Slovenija).

Slovenski filmski center in RTV Slovenija stroške izbora potencialne izvajalske ekipe (tj. igralcev in drugih nastopajočih) določata enako, s tem da RTV Slovenija dodatno opredeljuje še podlagi za priznanje tovrstnih stroškov, ki sta pogodba ali izdan račun za opravljeno storitev in potrdilo o plačilu. Stroški se ne nanašajo na izplačila izvajalcem,

temveč organizatorjem oz. organizaciji same izvedbe avdicij, pred intervjujev, poskusnih snemanj ipd. V tej skupini gre za stroške t. i. casting agencij, najema prostorov za avdicije.

2.4.1.5 Stroški filmske tehnike, storitev in opreme

Upravičeni stroški filmske tehnike, storitev in opreme so zlasti:

- stroški najemnin filmske tehnike in storitev (snemalne, tonske, scenske, svetlobne ter post produkcijske) ter izdatki za nabavo potrošnega in drobnega materiala za delovanje filmske tehnike;
- izdatki za najem in delovanje opreme, ki je nujno potrebna za delovanje filmske tehnike (agregati, grelci in podobno);
- obratovalni stroški, ki se nanašajo na izvedbo projekta, sprejetega v sofinanciranje na javnem razpisu za sofinanciranje realizacije filmskih projektov (obratovalni stroški najema studiev, produkcijskih in post produkcijskih prostorov);
- stroški najema posebnih vozil (kot npr. dvigala), helikopterjev in letal ter ostale mehanizacije, potrebne za izvedbo projekta;
- drugi neposredni upravičeni stroški, ki se nanašajo na filmsko tehniko, storitev in opremo.

Podlagi za priznanje stroškov filmske tehnike, storitev in opreme sta pogodba ali izdan račun za opravljeno storitev in potrdilo o plačilu, po potrebi pa tudi evidenca in/ali poročilo o opravljenem delu (Pravilnik SFC, Pravilnik RTV Slovenija in Priloga upravičenih stroškov RTV Slovenija).

Slovenski filmski center in RTV Slovenija stroške filmske tehnike, storitev in opreme večinoma določata enako. RTV Slovenija pa za razliko od Slovenskega filmskega centra določa izrecno podlago za priznanje tovrstnih stroškov, ki je lahko pogodba ali izdan račun za opravljeno storitev in potrdilo o plačilu, po potrebi pa tudi evidenca in/ali poročilo o opravljenem delu.

2.4.1.6 Stroški prehrane, prenočitev, prevozov in potni stroški članov ekipe

Upravičeni stroški prehrane in prenočitev članov ekipe so:

- povračila stroškov za prehrano (hrano in brezalkoholno pijačo) za člane ekipe za čas dela na projektu;
- povračila stroškov prenočevanja za člane ekipe v Republiki Sloveniji in tujini v času dela na projektu;

- RTV Slovenija lahko krije stroške prehrane in prenočitev članov filmske ekipe do višine vrednosti ustrezne dnevnic, skladno z uredbo, ki ureja davčno obravnavo povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja.

Podlage za priznanje stroškov prehrane in prenočitev filmske ekipe so predložena in s strani producenta potrjena evidenca dela po dnevih (ime in priimek člana ekipe z navedbo njegove naloge oz. vloge pri projektu in čas njegove prisotnosti na delu v urah) in potrdila (računi) o dejanski porabi sredstev (Pravilnik SFC, Pravilnik RTV Slovenija in Priloga upravičenih stroškov RTV Slovenija).

Upravičeni stroški prevozov in upravičeni potni stroški so:

- stroški organiziranih prevozov skupin oseb;
- stroški organiziranih prevozov opreme, rekvizitov, scenografije in drugega;
- stroški kilometrine za vožnje z lastnimi, najetimi ali službenimi vozili za namene izvajanja projekta;
- stroški najema vozil;
- stroški goriva;
- povračila potnih stroškov in dnevnic zaposlenih.

Upravičeni stroški prevozov in upravičeni potni stroški oz. njihova višina se ugotavljajo in priznavajo v skladu z veljavnimi predpisi, ki urejajo višino povračil stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov. Stroški prevozov se lahko uveljavljajo preko potnega naloga (za zaposlene), kot nadomestilo v višini določene kilometrine v Republiki Sloveniji ali kot stroški bencina pri vožnji z najetimi avtomobili (Pravilnik SFC, Pravilnik RTV Slovenija in Priloga upravičenih stroškov RTV Slovenija).

Slovenski filmski center in RTV Slovenija v tej skupini dejansko priznavata enake vrste stroškov. Pri Slovenskem filmskem centru za uveljavljanje tovrstnih stroškov zadostuje, da producent obračunski dokumentaciji, s katero se dokazuje upravičenost stroškov, predloži seznam oseb, za katere se krijejo stroški. Slovenski filmski center krije potne stroške, dnevnic zaposlenih ter kilometrine za vožnje z lastnimi, najetimi ali službenimi vozili za namene izvajanja projekta, le do višine veljavne vrednosti dnevnic, določene z veljavnimi predpisi v Republiki Sloveniji. RTV Slovenija obravnava ločeno stroške prehrane in prenočitev članov filmske ekipe na eni strani in stroške prevozov in upravičenih potnih stroškov filmske ekipe na drugi strani. Stroški prehrane in prenočitev članov filmske ekipe se priznajo do višine vrednosti ustrezne dnevnic, skladno z uredbo, ki ureja davčno obravnavo povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja. Podlage za priznanje stroškov prehrane in prenočitev so predložena in s strani producenta potrjena evidenca dela po dnevih (ime in priimek člana ekipe z navedbo njegove naloge oz. vloge pri projektu in čas njegove prisotnosti na delu v urah) in potrdila (računi) o dejanski porabi sredstev. Upravičeni stroški prevozov in potni stroški se ugotavljajo in

priznavajo v skladu z veljavnimi predpisi, ki urejajo višino povračil stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov.

2.4.1.7 Stroški zavarovanj

Upravičeni stroški zavarovanja so zlasti:

- stroški pridobitve garancije za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti ali stroški pridobitve drugega sredstva zavarovanja, potrebnega za izvedbo projekta;
- stroški zavarovanja (plačila zavarovalnih premij) vseh oseb (nezgodno), ki sodelujejo pri realizaciji projekta (filma);
- stroški zavarovanja scenografije (skupaj z vključenimi objekti) in vrednejših rekvizitov;
- stroški zavarovanja filmske tehnike;
- stroški zavarovanja celotnega filmskega materiala v fazi snemanja projekta in laboratorijske obdelave;
- stroški zavarovanja proti tretji osebi;
- drugi neposredni upravičeni stroški zavarovanja, potrebnega za izvedbo projekta.

Podlaga za priznanje stroškov zavarovanja je sklenjena zavarovalna polica, ustrezno potrjeno dajalca zavarovanja ali potrjeno o plačilu računa za kritje zavarovanja. (Pravilnik SFC, Pravilnik RTV Slovenija in Priloga upravičenih stroškov RTV Slovenija).

Slovenski filmski center in RTV Slovenija v tej skupini dejansko priznavata enake vrste stroškov, pri čemer tako Slovenski filmski center kot RTV Slovenija puščata odprt krog vrst zavarovanj pri realizaciji filmskih projektov. RTV Slovenija za razliko od Slovenskega filmskega centra izrecno določa še podlage za priznanje stroškov zavarovanja, ki so sklenjena zavarovalna polica, ustrezno potrjeno dajalca zavarovanja ali potrjeno o plačilu računa za kritje zavarovanja.

2.4.1.8 Režijski stroški

RTV Slovenija lahko v zvezi s projektom nastale režijske stroške krije največ do višine 20 % vrednosti koprodukcijskega vložka RTV Slovenija. Podlaga za priznanje režijskih stroškov je pisna izjava producenta z utemeljitvijo, zakaj se do določene višine uveljavljani režijski stroški neposredno ali posredno pripisujejo realizaciji projekta, pri katerem RTV Slovenija koprodukcijsko sodeluje. Slovenski filmski center in RTV Slovenija uporabljata različno zgornjo omejitev višine kritja režijskih stroškov. Ta je pri Slovenski filmski center 5 % zneska sofinanciranja projekta ali programa, pri RTV Slovenija pa znaša omejitev 20 % vrednosti koprodukcijskega vložka RTV Slovenija (Pravilnik SFC, Pravilnik RTV Slovenija in Priloga upravičenih stroškov RTV Slovenija).

Vrste režijskih stroškov, ki se lahko krijejo, so pri Slovenskem filmskem centru nekoliko širše opredeljene in izrecno omenjajo tudi stroške tarife storitev Slovenskega filmskega centra v delu, ki se nanaša na realizacijo oziroma izvedbo sofinanciranega projekta, stroške svetovalnih storitev s finančnega, pravnega in z davčnega področja ter stroške revizije. RTV Slovenija po drugi strani teh stroškov ne izključuje, oz. pušča odprt krog priznavanja režijskih stroškov, v kolikor so ti skladni s splošnimi določili pravil RTV Slovenija.

2.4.2 Neupravičeni stroški, ki jih ne priznavata SFC in RTV Slovenija

RTV Slovenija ima predpisane splošne pogoje za priznanje upravičenosti stroškov podobno kot Slovenski filmski center in prav tako loči upravičene stroške in neupravičene stroške. Neupravičene stroške pa RTV Slovenija v Pravilniku RTV, Priloga upravičenih stroškov RTV Slovenija, nadalje deli na:

- stroške, ki ne morejo biti kriti oziroma izplačani iz sredstev RTV Slovenija, lahko pa so priznani v končnem obračuni, če jih kot upravičene stroške priznajo drugi sofinancerji, vlagatelji ali investitorji pri projektu;
- stroške, ki ne morejo biti ne kriti iz sredstev RTV Slovenija, ne priznani v končnem obračunu.

V prvo skupino stroškov spadajo stroški, za katere RTV Slovenija utemeljeno oceni, da niso v celoti nastali s skrbnostjo dobrega gospodarja (npr. niso bili v celoti potrebni, očitno odstopajo od primerljivih cen ipd.). Take stroške RTV Slovenija prizna in krije oziroma izplača le do višine, ki bi bila potrebna za doseg namena. Če pa jih zaradi morebitnih drugačnih pravil presoje drugi financer prizna v polni višini, jih lahko ta izplača. Prav tako RTV Slovenija ne izplača stroškov prijav in obravnave projekta na drugih razpisih, lahko jih pa prizna kot upravičene stroške pri skupnem končnem obračunu (Pravilnik RTV Slovenija, Priloga upravičenih stroškov RTV Slovenija).

V drugo skupino stroškov pa spadajo stroški, ki so sicer določeni podobno kot na Slovenskem filmskem centru, vendar nekoliko razširjeno. To so predvsem stroški, ki niso usklajeni s potrebami, ki izhajajo iz scenarija ali izdelave scenografije, stroški nakupov stvari, ki se vštejejo v osnovna sredstva producenta, stroški amortizacije zgradb in opreme, davek na dodano vrednost, stroški financiranja poslovanja ali naložb producenta, stroški zamudnih obresti, denarnih kazni, varščin, sodnih ter upravnih postopkov itd. (Pravilnik SFC, Pravilnik RTV Slovenija in Priloga upravičenih stroškov RTV Slovenija).

RTV Slovenija tudi ne prizna stroškov, ki so nastali pred dnem objave javnega razpisa, razen stroškov ureditve materialnih pravic (npr. odkup literarne predloge ali izdelave

scenarija), ki so lahko kriti tudi, če so nastali do največ treh (3) let pred dnevom objave javnega razpisa. RTV Slovenija v fazi realizacije filma ne prizna stroškov, ki so nastali po dnevni izdelavi končne kopije filma ter stroškov festivalskih udeležb, distribucije in drugih vrst izkoriščanja (eksploatacije) filma, razen izjemoma, če so ti povezani z realizacijo filma. RTV Slovenija prizna le tiste stroške, ki temeljijo na finančnih transakcijah in so bili končnim prejemnikom dejansko izplačani. Ti stroški se lahko vštejejo v koprodukcijske deleže. Brezplačne odpovedi pravicam pa se ne vštejejo v koprodukcijske deleže (Pravilnik SFC, Pravilnik RTV Slovenija in Priloga upravičenih stroškov RTV Slovenija).

2.5 Spremljanje realizacije filma s strani RTV Slovenija

Kot izhaja iz koprodukcijske pogodbe RTV Slovenija (RTV Slovenija, 2019c), odda producent za namene spremljanja realizacije filma RTV Slovenija naslednje dokumente:

- usklajen finančni načrt realizacije filma (gl. prilogo št.3);
- usklajen predračun z rekapitulacijo realizacije filma (gl. prilogo št.1);
- rekapitulacijo (gl. priloga št. 2:);
- terminski načrt realizacije filma;
- pisno izjavo o DDV statusu producenta;
- koprodukcijske pogodbe, pogodbe s sofinancerji in pogodbe z investitorji v projekt.

Med realizacijo projekta so možne posamezne spremembe pri projektu, pri čemer je temeljna producentova obveznost sprotno obveščanje RTV Slovenija o spremembah, za nekatere spremembe pa producent potrebuje tudi pisno soglasje RTV Slovenija. Posamezne sklope predračuna projekta lahko producent brez soglasja RTV Slovenija spreminja za največ trideset (30) % predračunske vrednosti projekta, pod pogojem da ostane višina vložka RTV Slovenija nespremenjena (RTV Slovenija, 2019c).

Producent v skladu s koprodukcijsko pogodbo RTV Slovenija v razmerju do RTV Slovenija kot dober strokovnjak odgovarja za:

- kakovostno, pravilno in pravočasno izvršeno delo, v skladu s pogodbenimi določili in pravili stroke;
- zakonito, namensko in gospodarno porabo sredstev RTV Slovenija;
- pridobivanje drugih sredstev in partnerjev k projektu;
- svoj vložek v projekt in za razrešitev težav, ki bi nastale pri zagotavljanju vložkov drugih partnerjev pri projektu;
- delo oseb, s katerimi sodeluje pri projektu.

Za izkazovanje izpolnjevanja svojih pogodbenih nalog in za potrebe spremljanja realizacije projekta mora producent v vseh fazah realizacije projekta sodelovati z RTV Slovenija. RTV Slovenija ima kadarkoli pravico do vpogleda v celotno projektno dokumentacijo AV dela, ki jo vodi producent (RTV Slovenija, 2019c).

RTV Slovenija lahko kadarkoli izvede revizijo projekta. Če se ugotovi, da so bila izplačana sredstva nepravilno, nenamensko ali negospodarno porabljeni, si RTV Slovenija pridržuje pravico, da zadrži izplačilo nadaljnjih zneskov, pri že izplačanih sredstvih pa lahko zahteva njihovo vračilo, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi od dneva posameznega izplačila dalje. Nepravilna, nenamenska ali negospodarna poraba sredstev pomeni kršitev te pogodbe in je lahko razlog za odstop od koprodukcijske pogodbe (RTV Slovenija, 2019c).

2.5.1 Služba za spremljanje realizacije pogodb o koprodukciji

Spremljanje realizacije koprodukcijskih pogodb na RTV Slovenija je v prvi vrsti poverjeno notranji organizacijski enoti, ki se imenuje Avdiovizualna Pisarna. Njene naloge so določene z internim aktom o sistemizaciji in organizaciji na javnem zavodu RTV Slovenija (RTV Slovenija, 2015) in obsegajo:

- izvedbo sestankov za potrebe usklajevanj, pripravo javnih razpisov ter ostalih dokumentov za objavo javnih razpisov;
- oblikovanje obrazcev in prilog javnih razpisov ter njihovo objavo;
- spremljanje postopkov javnih razpisov, odgovore na vprašanja prijaviteljev, obveščanje o poteku postopkov;
- sklicevanje in koordinacijo komisij za odpiranje prispelih vlog ter preverjanje izpolnjevanja pogojev na strani prijaviteljev;
- pripravo vlog za komisije za ocenjevanje projektov, obveščanje prijaviteljev, oblikovanje ocenjevalnih obrazcev, koordinacijo predložitve vlog;
- sodelovanje pri izvedbi sej komisij za ocenjevanje projektov in na predstavitvenih sestankih projektov ter pri pripravi končne dokumentacije;
- objavo rezultatov javnih razpisov ter koordiniranje postopka obravnave morebitnih pritožb.

V koprodukcijski pogodbi RTV Slovenija je zato določeno, da morajo producenti vso dokumentacijo ter poročila in obvestila v zvezi s projektom pošiljati službi RTV Slovenija za avdiovizualne razpise, ki skrbi za vodenje dokumentacije projekta v okviru vodenja dokumentarnega gradiva (RTV Slovenija, 2019c).

Služba za avdiovizualne razpise poleg izvedbe postopkov javnih razpisov opravlja tudi finančni nadzor pri realizaciji projekta, medtem ko vsebinski in produkcijski nadzor nad realizacijo projekta opravljata pristojna uradnika, ki sta poleg pristojne osebe iz službe za

avdiovizualne razpise (navadno gre za vodjo izvedbe razpisa) istočasno tudi skrbnika koprodukcijske pogodbe, ter posebej pooblaščen oseb za tehnični nadzor realizacije projektov na terenu. Skrbniki pogodbe so dolžni skrbeti za dosledno in pravočasno izvajanje pogodbenih določil ter za medsebojno obveščanje in sodelovanje na podlagi te pogodbe. Pogodbeni stranki lahko kadarkoli zamenjata skrbnike pogodbe na podlagi predhodnega pisnega obvestila (RTV Slovenija, 2015).

2.5.2 Vsebinski nadzor

Vsebinski nadzor nad realizacijo projektov opravlja pristojno uredništvo TV Slovenija (RTV Slovenija, 2015). Način njegovega nadzora je natančneje določen v koprodukcijski pogodbi, producent pa mora za bistvene vsebinske spremembe zaprositi za predhodno soglasje. Namen vsebinskega nadzora je, da je ob koncu realiziran film z vsebino, kot je bila prijavljena in po določenih kriterijih ocenjena ter izbrana na javnem razpisu. Namen vsebinskega nadzora je tudi ta, da je film realiziran v skladu s pogodbenimi določili in splošnimi predpisi za priobčitev javnosti in v medijih. Producent mora zato pridobiti predhodno pisno soglasje pristojnega urednika RTV Slovenija za spremembo pisca scenarija, glavnega režiserja, direktorja fotografije in glavnega animatorja, za določitev končnega naslova filma, ob bistveni spremembi scenariji in spremembi okvirne dolžine filma. Producent mora predhodno obvestiti RTV Slovenija tudi o vseh bistvenih spremembah snemalnega plana ali bistvenih spremembah znotraj terminskega načrta realizacije filma. Vsebinski nadzor prav tako zajema preverbo vsebinskih poročil o stanju projekta in ustreznosti končnih filmskih materialov (RTV Slovenija, 2019c).

Pri pregledu razlogov za spremembe, ki so jih producenti do sedaj uveljavljali pri RTV Slovenija, ugotavljam, da so ti bili za RTV Slovenija sprejemljivi, najpogosteje pa so producenti navajali naslednje razloge:

- dodelave scenarija;
- sprememba režiserja;
- sprememba naslova filma;
- spremenjena terminski in finančni načrt zaradi pridobitve novih oziroma dodatnih sredstev;
- sprememb ostalih soavtorjev in okvirne dolžine filma producenti niso uveljavljali (RTV Slovenija, 2016–2018).

2.5.3 Finančni in produkcijski nadzor

Finančni nadzor nad potekom realizacije filmov se izvaja v okviru Avdiovizualne Pisarne. Predvsem je pomemben pregled in nadzor nad sredstvi finančnega zavarovanja za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti in nad dokumentacijo, ki jo producenti oddajo kot

podlago za izplačilo posameznih obrokov, ki so vezani na določene faze pri realizaciji projekta: na fazo podpisa koprodukcijske pogodbe, začetka snemanja/dokončanja zasnove likov in scen, zaključka snemanja/dokončanja izdelave 3D karakterjev ali zaključeni izdelavi likovnih zasnov oz. scenografskih načrtov ali animatik, ogled grobe zmontirane verzije filma ter na izročitev in potrditev vseh s pogodbo zahtevanih dokumentov in materialov. Preverjanje pogojev za izplačilo posameznih obrokov vključuje potrjevanje obračuna upravičenih stroškov, ki so bili kriti s prejšnjim obrokom, in potrjevanje specifikacije stroškov, ki bodo kriti z naslednjim obrokom (RTV Slovenija, 2019c).

Avdiovizualna pisarna ob dokončanju projekta sodeluje še pri pripravi in potrjevanju končnega obračuna projekta. Če se na javnem razpisu poleg finančnih sredstev nudijo tudi storitve RTV Slovenija (kot na primer izposoja stvari iz fundusa garderobe in rekvizitov, uporaba arhivskega gradiva RTV Slovenija ipd.), skrbi Avdiovizualna pisarna tudi za pregled in ovrednotenje tako nujenih storitev. Pri nadzoru nad koriščenjem storitev RTV Slovenija pa gre istočasno tudi za produkcijski nadzor pri realizaciji filma, ki poteka pri tehničnih organizacijskih enotah RTV Slovenija, ki izvajajo posamezno storitev. Ta del nadzora zajema predvsem spremljanje izposoje in pravočasnega vračila stvari ter preverbo, ali producenti ravnajo s sredstvi RTV Slovenija kot dobri gospodarji in jih ne uničujejo ali poškodujejo. Producenti so dolžni omogočiti RTV Slovenija tudi spremljanje na terenu, t.j. na kraju snemanja ali post produkcije filma. Kadar je to potrebno, ta del nadzora opravi za to posebej pooblaščen oseba ali producent pristojnega uredništva TV Slovenija, ki je s pomočjo tehničnih enot TV Slovenija zadolžen tudi za preverbo ustreznosti končnih filmskih materialov s tehničnega vidika (RTV Slovenija, 2015).

3 REVIDIRANJE FILMSKIH PROJEKTOV NA RTV SLOVENIJA

V skladu s Pravilnikom RTV Slovenija določbe o reviziji projekta vsebuje koprodukcijska pogodba, sklenjena med RTV Slovenija in producentom (RTV Slovenija, 2019c). Koprodukcijska pogodba določa, da kadar vrednost vložka RTV Slovenija presega 50.000 EUR brez DDV, pogodbeni stranki naročita neodvisno zunanjo revizijo celotnega projekta, ki se praviloma opravi v roku štirih 4 mesecev od dokončanja filma. Stroške revizije krije RTV Slovenija v skladu s svojim koprodukcijskim deležem pri projektu. Če vrednost vložka RTV Slovenija ne presega 50.000 EUR brez DDV, lahko RTV Slovenija opravi ali naroči revizijo na lastne stroške. Producent mora pri reviziji omogočiti vpogled v celotno dokumentacijo projekta.

RTV Slovenija v skladu s Pravilnikom RTV Slovenija upošteva revizijske ugotovitve oziroma sprejme revizijsko poročilo, izdano v okviru revizije, ki jo je pri istem projektu

opravil Slovenski filmski center, če ta vsebuje tudi revidirane koprodukcijske vložke. V tem primeru RTV Slovenija ne izvede posebne revizije.

Revizija projekta mora na podlagi koprodukcijske pogodbe, sklenjene med RTV Slovenija in producentom, obsegati pregled pravilnosti izkazovanja poslovnih dogodkov pri projektu ter namenskost in gospodarnost porabe sredstev RTV Slovenija. Revizija vložka tujega koproducenta, ki jo je opravila po zakonu pooblaščen revizorska družba oziroma oseba iz države tujega koproducenta, se lahko prizna kot verodostojna in vključi v končno revizijsko poročilo. V primeru da se pri opravljeni reviziji ali drugače ugotovijo nepravilnosti, neizpolnjene pogodbene obveznosti ali neupravičena izplačila finančnih sredstev, zahteva RTV Slovenija od prijavitelja izpolnitev pogodbenih obveznosti, vračilo neupravičeno izplačanih finančnih sredstev (skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi od dneva posameznega izplačila dalje), povrnitev morebiti nastale škode in/ali druge popravljalne ukrepe (RTV Slovenija, 2019c).

Posli opravljanja dogovorjenih postopkov pri filmskih projektih RTV Slovenija potekajo v sodelovanju s producentom in po potrebi na sedežu producenta. Poslovodstvo producenta revizijski družbi posreduje vso zahtevano dokumentacijo in ji omogoči vpogled v poslovne knjige, spise in računalniške zapise. Revizijski družbi producent v okviru običajnega poslovnega časa omogoči dostop do poslovnih prostorov in izvedbo dogovorjenih postopkov v skladu z zakonom. Še zlasti mora producent revizijski družbi omogočiti pogoje za izvedbo dogovorjenih postopkov s pripravo ustrezne dokumentacije in posredovanjem vseh potrebnih podatkov, vodenjem ustreznih računovodskih izkazov, delovanjem notranjih kontrol ter zagotovitvijo oseb, ki bodo sodelovale z revizijsko družbo pri opravljanju dogovorjenih poslov (RTV Slovenija, 2019c).

Revizijska družba mora v skladu z Zakonom o revidiranju (ZRev-2) Ur. l. RS, št. 65/08, 63/13 – ZS-K in 84/18, dokumentacijo opravljenih dogovorjenih postopkov hraniti najmanj šest 6 let po opravljenih postopkih in kot zaupne varovati vse podatke, dejstva in okoliščine, za katere je izvedela pri opravljanju revidiranja. Poslovodstvo revizijske družbe, družbeniki, delničarji oz. člani revizijske družbe, pooblaščen revizorji in drugi delavci revizijske družbe oz. druge osebe, ki so jim v zvezi z njihovim delom v revizijski družbi oz. opravljanju storitev za revizijsko družbo na kakršenkoli način dostopni zaupni podatki, vključno z osebami v mreži, teh podatkov ne smejo sporočati tretjim osebam, niti jih sami izkoriščati ali omogočiti, da bi jih izkoriščale tretje osebe. Dolžnost varovanja zaupnih podatkov zavezuje navedene osebe tudi, ko ne sodelujejo več pri posamezni revizijski nalogi.

3.1 Pogodba o revidiranju z zunanjo revizijsko družbo

V praksi se pred zaključkom realizacije projekta sklene tristranska pogodba med RTV Slovenija, producentom in zunanjo revizijsko družbo, t. i. pogodba o revidiranju RTV

Slovenija (RTV Slovenija, 2017). Sklenitev takšne pogodbe je pogoj za izdajo potrdila o zaključku projekta in izpolnitvi producentovih obveznosti. Podlaga za sklenitev omenjene pogodbe je vsebovana v ZRev-2, ki določa, da medsebojne pravice in obveznosti opravljanja revidiranja uredijo stranke s pogodbo o revidiranju, ki se sklenjene v pisni obliki. Priloga k pogodbi je okvirni načrt revizije, na podlagi katerega je bila določena cena in ki je pripravljena za vsako revizijsko obdobje in vsak revizijski posel posebej. Cena celotne storitve revidiranja ne sme biti pogojena z opravljanjem dodatnih storitev za revidirano pravno osebo ali odvisna od kakršnihkoli drugih pogojev.

Okvirni načrt po ZRev-2 vključuje:

- predvideno sestavo revizijske delovne skupine z navedbo strokovne usposobljenosti članov;
- podatke o skupno načrtovanem času, potrebnem za revidiranje po posameznih članih delovne skupine glede na njihovo strokovno usposobljenost in
- okvirno ceno storitev revidiranja, razčlenjeno na ceno storitev posameznih članov delovne skupine glede na njihovo strokovno usposobljenost.

V primeru, da je v revizijski družbi zaposlen en sam pooblaščen revizor, se po ZRev-2 zahteva, da revizijska družba sklene pogodbo o sodelovanju, v kateri se z drugo revizijsko družbo dogovori, da bo v primeru, ko revizijska družba zaradi nezmožnosti pooblaščenega revizorja za delo ne bo mogla izpolniti svojih obveznosti iz pogodb o revidiranju, to storila druga revizijska družba.

V praksi s sklenitvijo pogodbe o revidiranju RTV Slovenija potrdi izbiro revizijske družbe ter vrednost storitev revidiranja oz. opravljanja dogovorjenih postopkov. Znesek vselej krije delo celotne revizijske delovne skupine, v kateri sodeluje pooblaščen revizor, ki podpiše poročilo o ugotovitvah, ter pomočniki pooblaščenega revizorja z več kot dvema letoma delovnih izkušenj pri revidiranju. Opredeljeni so tudi skupno načrtovani čas opravljanja dogovorjenih postopkov, načrtovani čas dela pooblaščenega revizorja in pomočnikov pooblaščenega revizorja ter vrednosti njihovih urnih postavk. Cena celotne storitve ne vključuje morebitnih dodatnih storitev, razen tistih, ki so izrecno dogovorjene s pogodbo o revidiranju. Skupni znesek storitev krijeta tako RTV Slovenija kot producent, vsak skladno z višino svojega vložka v projekt, kot se ugotovi in potrdi ob opravljenih dogovorjenih postopkih po pogodbi o revidiranju in ki je vključen v poročilo o dejanskih ugotovitvah glede projekta. Pooblaščen revizijska družba opravi obračun ur ter izda ločena računa producentu in RTV Slovenija, vsakemu v sorazmerni višini njegovega končno ugotovljenega vložka. Producent in RTV Slovenija plačata na podlagi izstavljenega računa vsak svoj znesek v roku do 30 dni po izročitvi poročila o dejanskih ugotovitvah oz. končnega poročila. Pogoj za izplačilo je izročitev končnega poročila o opravljenih poslih dogovorjenih postopkov, kot je določeno s pogodbo. Pooblaščen revizijska družba lahko zavrne izdelavo poročila, če ne prejme predložene dokumentacije

in/ali drugih podatkov, ki so potrebni za izvedbo dogovorjenih postopkov, ali če na podlagi pomanjkljivih računovodskih evidenc in notranjih kontrol ni mogoče izraziti ugotovitev (RTV Slovenija, 2017).

Pooblaščen revizijska družba v skladu s pogodbo o revidiranju izvede pri zaključenem projektu postopke revizijske narave, pri katerih poda informacije glede zakonitosti (pravilnosti) in smotrnosti (namenskosti oz. upravičenosti) uporabe sredstev pri izvedbi projekta, o čemer po opravljenih postopkih napravi poročilo o dejanskih (končnih) ugotovitvah (RTV Slovenija, 2017).

Tabela 5: Vsebina poročila o dejanskih ugotovitvah

naslov
naslovnik
opredelitev posameznih računovodskih ali neračunovodskih informacij
izjava, da so bili opravljeni tisti postopki, ki so bili dogovorjeni
izjava, da je bil posel opravljen v skladu z Mednarodnim standardom sorodnih storitev, ki se uporablja za posle opravljanja dogovorjenih postopkov, ali pa v skladu z ustreznimi nacionalnimi standardi ali običajnimi postopki
morebitna izjava, da revizor ni neodvisen
opredelitev namena
seznam posameznih opravljenih postopkov
opis revizorjevih dejanskih ugotovitev
izjava, da opravljeni postopki niso niti revizija niti preiskava in da zaradi tega ni izraženo nobeno zagotovilo
izjava, da bi, če bi revizor opravil dodatne postopke, revizijo ali preiskavo, lahko prišle na dan druge zadeve, o katerih bi poročal
izjava, da je poročilo praviloma omejeno le na stranke, ki so se dogovorile za opravljene postopke
izjava (če je tako), da se poročilo nanaša samo na navedene sestavine, konte, postavke ali informacije
datum
revizorjev naslov
revizorjev podpis

Prirjeno po RTV Slovenija (2017).

Poročilo o dejanskih ugotovitvah vključuje tudi ugotovljene končne deleže koproducentov pri projektu ter druge morebitne dejanske ugotovitve v zvezi s projektom (RTV Slovenija, 2017).

3.2 Izvajanje revizijskih storitev po Mednarodni standard sorodnih storitev–posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami – MSS 4400

Kar zadeva uporabo konkretnih mednarodnih standardov revidiranja, se pri poslih opravljanja dogovorjenih postopkov pri revizijah filmskih projektov, pri katerih s koprodukcijem vložkom sodeluje RTV Slovenija, navadno uporabijo mednarodni standardi revidiranja, Mednarodnemu standardu sorodnih storitev-posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami (RTV Slovenija, 2016–2019).

MSS 4400, Mednarodni standard sorodnih storitev – posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami izvirajo iz Priročnika Mednarodnih standardov obvladovanja kakovosti, revidiranja, preiskovanja, poslovanja drugih zagotovil in sorodnih storitev, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde revidiranja in dajanja zagotovil (ang. International Auditing and Assurance Standards Board) (v nadaljevanju: IAASB) pri Mednarodni zvezi računovodskih strokovnjakov (IFAC). MSS 4400, Mednarodni standard sorodnih storitev – posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami je namenjen za posle v zvezi z računovodskimi informacijami, daje pa lahko tudi koristna navodila za posle v zvezi z neračunovodskimi informacijami, če revizor ustrezno pozna obravnavano zadevo in obstajajo sprejemljiva sodila kot osnova za ugotovitve. Cilj posla opravljanja dogovorjenih postopkov je, da revizor izvede postopke revizijske narave, za katere se je dogovoril z organizacijo ali katero koli ustrezno tretjo stranko, ter poroča o dejanskih ugotovitvah (IAASB, 2010).

Ker revizor pripravi le poročilo o dejanskih ugotovitvah na osnovi dogovorjenih postopkov, ne izrazi nikakršnega zagotovila. Ocenjevanje revizorjevih postopkov in ugotovitev je prepuščeno naslovnikom oz. uporabnikom, v našem primeru RTV Slovenija, ki sama sprejme lastne zaključke in po potrebi izvede lastne ukrepe. Ker gre v primeru RTV Slovenija za poročilo o poslu v javnem sektorju, menim, da to ne more biti nujno omejeno samo na stranke, ki so se dogovorile o postopkih, ki jih je treba opraviti, temveč je lahko dostopno tudi širšemu krogu organizacij ali oseb (npr. Računskemu sodišču).

3.3 Izvajanje revizijskih storitev po standardu Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti – MSZ 3000

V nekaterih primerih so bile revizije filmskih projektov, pri katerih je s koprodukcijem vložkom sodelovala RTV Slovenija, opravljene v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja, MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti (RTV Slovenija, 2016–2019).

Pri mednarodnih standardih revidiranja MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti, ki ga je prav tako izdal Odbor za mednarodne standarde revidiranja in dajanja zagotovil (ang. International Auditing and Assurance Standards Board) (v nadaljevanju: IAASB) pri Mednarodni zvezi računovodskih strokovnjakov (v nadaljevanju IFAC), gre za posle dajanja zagotovil, ki lahko vključujejo tako potrditvene posle, pri katerih stranka, ki ni revizor, izmeri ali ovrednoti obravnavano zadevo po sodilih, kot tudi neposredne posle, pri katerih revizor sam izmeri ali ovrednoti obravnavano zadevo po sodilih. Ta standard vsebuje zahteve ter uporabo in drugo pojasnjevalno gradivo, svojstveno za potrditvene posle dajanja sprejemljivega in omejenega zagotovila. Standard je mogoče uporabiti tudi za neposredne posle dajanja sprejemljivega in omejenega zagotovila, ki so prilagojeni in dopolnjeni, kot je glede na okoliščine posla potrebno (IAASB, 2013).

Pri izvajanju posla dajanja zagotovila so v skladu z MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti revizorjevi cilji naslednji (IAASB, 2013):

- a. pridobiti bodisi sprejemljivo ali omejeno zagotovilo o tem, ali informacije o obravnavani zadevi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe;
- b. izraziti sklep o izidu merjenja ali ovrednotenja obravnavane zadeve v pisnem poročilu, ki izraža sklep o dajanju bodisi sprejemljivega ali omejenega zagotovila in opiše osnovo za tak sklep;
- c. to sporočiti dalje, kot to zahteva ta standard in drugi ustrezni standardi.

Kadar bodisi sprejemljivega ali omejenega zagotovila ni mogoče pridobiti in sklep s pridržki v revizorjevem poročilu o zagotovilu v danih okoliščinah ne zadošča za namene poročanja predvidenim uporabnikom, ta standard zahteva, da revizor sklep zavrne ali odstopi (ali se umakne) od posla, če je odstop po veljavnem zakonu ali predpisu mogoč (IAASB, 2013).

Da ugotovi, ali so predpogoji za posel dajanja zagotovila izpolnjeni, mora revizor v skladu z MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti na podlagi predhodnega poznavanja okoliščin posla in pogovora z ustrezno stranko ali strankami ugotoviti, ali so vloge in odgovornosti strank glede na okoliščine ustrezne in ali posel izkazuje vse določene značilnosti. Pri teh značilnostih gre predvsem za to, da je obravnavana zadeva primerna, da so sodila ustrezna za okoliščine posla in da bodo na voljo predvidenim uporabnikom, pri čemer revizor pričakuje, da bo lahko pridobil dokaze, potrebne za podporo revizorjevemu sklepu. Obstajati mora razumen namen, kar vključuje revizorjevo pričakovanje, da bo lahko pridobil smiselno raven zagotovila. Če predpogoji za posel dajanja zagotovila niso izpolnjeni, se mora revizor o zadevi pogovoriti z naročnikom. Če ni mogoče izpeljati sprememb, da bi bili izpolnjeni predpogoji, revizor ne sme sprejeti posla kot posel dajanja zagotovila, razen če je to

zahtevano z zakonom ali drugim predpisom. Revizorjev sklep mora biti v primerni obliki vključen v pisno poročilo (IAASB, 2013).

3.4 Rezultati zunanjega nadzora nad porabo sredstev za realizacijo filma

Pri pregledu konkretnih revizij zaključenih projektov so zajete opravljene revizije tistih projektov, pri katerih je RTV Slovenija s koprodukcijskim vložkom sodelovala v razpisnem obdobju 2015–2017 in ki so bile opravljene v skladu s standardom revidiranja MSS 4400, Mednarodni standard sorodnih storitev – posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami.

Zajeti sta reprezentativni obdobji, za kateri so bile opravljene vse revizije zaključenih projektov (RTV Slovenija, 2016–2019).

3.4.1 Izvedba dogovorjenih postopkov pri revizijah filmskih projektov po standardu revidiranja MSS 4400, Mednarodni standard sorodnih storitev – posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami

Glavni namen opravljenih postopkov je bil (RTV Slovenija, 2016–2019):

- preveriti resničnost in popolnost izkazanih podatkov v končnem obračunu realizacije projekta, pri katerem je s svojim koprodukcijskim vložkom sodelovala RTV Slovenija;
- preveriti skladnost porabe sredstev, ki jih je za realizacijo projekta dodelila RTV Slovenija, z določili koprodukcijske pogodbe in veljavnimi predpisi;
- preizkusiti, ali so prikazani stroški upravičeni, kar pomeni, da izpolnjujejo vse zahteve pravilnika RTV Slovenija;
- preveriti, ali so bile plačane vse obveznosti, ki izhajajo iz izkazanih stroškov;
- potrditi, da vsi izkazani stroški temeljijo na verodostojnih listinah, ki so pravilno označene in evidentirane na ustreznem stroškovnem mestu v knjigovodskih razvidih producenta.

Cilj dogovorjenih postopkov je bil potrditi znesek upravičenih stroškov realizacije projektov, ki jih je finančno pokrivala RTV Slovenija. Poročila o dejanskih ugotovitvah so temeljila na pregledu dokumentacije ter pojasnilih in drugih informacijah, ki so bila pridobljena pri producentih med opravljanjem nalog (RTV Slovenija, 2016–2019).

Dogovorjeni postopki so vključevali naslednje aktivnosti (RTV Slovenija, 2016–2019):

- pregled predloženih končnih obračunov realizacije projektov, računovodskih razvidov, izvirnih knjigovodskih listin, pogodb in drugih dokumentov, na katerih so temeljili izkazani stroški;
- preizkus upravičenosti stroškov, ki so jih producenti izkazali v končnih obračunih;
- pogovore s producenti, z namenom pridobitve dodatnih pojasnil;
- posredovanje ključnih ugotovitev producentom za potrebe pridobitve njihovega mnenja v zvezi z ugotovitvami;
- končna poročila o dejanskih ugotovitvah.

Pri pregledu pravilnosti in namenskosti porabe javnih sredstev RTV Slovenija so bili upoštevani izsledki podrobnih pregledov obračunov ter rezultati dodatnih preverjanj podatkov in informacij, ki so se nanašali na realizacijo projektov. Dejanske ugotovitve so temeljile na preizkušanju podrobnosti vseh obračunov stroškov realizacije filmov, ki so jih producenti izkazali v končnih obračunih.

3.4.1.1 Pregledane postavke revidiranih filmskih projektov

Viri financiranja

Viri financiranja projektov so vključevali pregled, katere pravne ali fizične osebe so s svojimi finančnimi sredstvi in/ali storitvenim vložkom sodelovale pri realizaciji projektov.

Od 20 revidiranih projektov v vzorcu je 16 projektov prejelo finančna sredstva Slovenskega filmskega centra, od teh 16 projektov je 13 projektov koristilo tudi tehnične storitve Viba filma. Pri 9 projektih so sodelovali domači koproducenti, medtem ko so tuji koproducenti sodelovali le pri 4 projektih, in sicer predvsem zaradi možnosti prijave in pridobitve finančnih sredstev tujih javnih financerjev: hrvaškega, makedonskega, italijanskega in avstrijskega filmskega sklada ali inštituta. Vseh 20 projektov je izkazalo zadosten vložek lastnih sredstev, ki so ga v največji meri predstavljale ovrednotene lastne tehnične in druge storitve.

Predmet revizij so bili stroški, ki so jih producenti pokrili s sredstvi, pridobljenimi s strani RTV Slovenija. Zaradi ugotavljanja končnih deležev pa se je preverila tudi pravilnost in upravičenost stroškov producenta in Slovenskega filmskega centra ter drugih koproducentov. Če je porabo sredstev katerega od tujih koproducentov že bil revidiral pooblaščen revizor njegove matične države, so se upoštevale potrditve dejanskih stroškov realizacije koprodukcijskega deleža tujega koproducenta, ki jo je preveril in potrdil pooblaščen revizor iz njegove matične države.

Načrtovana in realizirana sredstva po posameznih virih financiranja

Iz primerjave načrtovanih in nato realiziranih sredstev po posameznih virih financiranja izhaja, da se višina sredstev RTV Slovenija in Slovenskega filmskega centra v nobenem od 20 primerov ni spremenila in je bila tudi ob realizaciji v enaki višini, kot je bila dodeljena z odločbami.

Po drugi strani pa je v kar 15 primerih od 20 primerov prišlo do spremembe v višini deleža RTV Slovenija, od tega se je v končnem obračunu delež RTV Slovenija v 9 primerih znižal, v 6 primerih pa se je povišal. Kot vzrok temu lahko pripišemo spremembe pri višini izkoriščenih tehničnih in drugih storitev Viba filma, do katerih je prišlo v primeru 9 projektov, pri čemer naj poudarim, da je storitve Viba filma koristilo skupaj 13 projektov, torej ne vsi revidirani projekti. V 3 primerih je prišlo do povišanja storitev Viba filma, v 6 primerih pa do znižanja storitev Viba filma, kot so bile sprva načrtovane. Ocenjuje se, da je to posledica dinamike filmske produkcije in objektivne nezmožnosti natančnega predhodnega načrtovanja storitev, ki jih producent kasneje dejansko potrebuje pri realizaciji projekta. Zaradi tega Viba film posluje s t. i. informativnimi izračuni storitev, saj se potrebe po posameznih storitvah Viba filma v fazi realizacije pogosto spremenijo glede na dejanske potrebe produkcije in tudi glede na proste kapacitete na Viba filmu.

V fazi realizacije projektov je v 3 primerih prišlo tudi do povišanja, v 1 primeru pa do znižanja višine vloženih sredstev domačih in/ali tujih koproducentov. Kot najbolj opazno posledico dinamike realizacije filmskih in avdiovizualnih del pa je opaziti spremembe v višini lastnih vložkov producentov, ki so se v 6 primerih povišali, v 6 primerih pa znižali v bistveno večjem odstotku od načrtovanega.

Pravilnost končnega izračuna koprodukcijskih deležev

V vseh 20 primerih je bila pravilnost izkazanih oz. obračunanih končnih (odstotkovnih) deležev koproducentov potrjena. Pri izračunu koprodukcijskih deležev so bile upoštevane vrednosti brez vključenega DDV. Zagotovila o pravilnosti podatkov v obračunih stroškov realizacije projektov so bila pridobljena s podrobnim pregledom vseh dokumentov, na katerih so temeljili stroški, ki so jih producenti izkazali v končnih obračunih.

Upoštevanje predpisane omejitve maksimalnega koprodukcijskega deleža RTV Slovenija, ki lahko znaša največ 80 % vrednosti celotnega projekta

V vseh 20 primerih je bila maksimalna omejitev koprodukcijskega deleža RTV Slovenija v višini največ 80 % vrednosti celotnega projekta upoštevana.

Upoštevanje predpisane omejitve posameznih vrst stroškov (režijski stroški do največ 5 % koprodukcijskega vložka RTV Slovenija, stroški dela producenta do največ 7 % zneska koprodukcijskega vložka RTV Slovenija)

V vseh 20 primerih je bila maksimalna omejitev režijskih stroškov do največ 5 % koprodukcijskega vložka RTV Slovenija in stroškov dela producenta do največ 7 % zneska koprodukcijskega vložka RTV Slovenija upoštevana.

Upoštevanje dogovorjene dinamike oz. višine izplačevanja posameznih obrokov celotnega plačila RTV Slovenija

Pri vseh 20 vzorčnih projektih je bilo ugotovljeno, da je RTV Slovenija nakazovala producentu sredstva v dogovorjenih rokih in po izpolnjenih pogojih, kot so bili določeni v koprodukcijskih pogodbah. Za vsako nakazilo so producenti izstavili RTV Slovenija ustrezen račun (fakturo), ki je izpolnjeval s predpisi določene zahteve in je bil izstavljen preko predpisanega e-sistema.

Nastanek stroškov v veljavnem oz. upravičenem obdobju

V končnih obračunih je vseh 20 producentov, ki so bili zajeti v vzorcu, izkazalo porabo sredstev za nastale stroške v upravičenem obdobju, zaključek pa je temeljil na predloženih verodostojnih listinah.

Pravilnost izvršitve izplačil avtorjem in pogodbenim sodelavcem

Pooblaščen revizijske družbe so pregledale vse pogodbe, ki so jih producenti sklenili z avtorji, izvajalci in drugimi pogodbenimi sodelavci, pri čemer so preverile, ali so bili naštetim upravičencem izplačani vsi honorarji in zneski v dogovorjenih višinah. Nepravilnosti niso bile zaznane pri nobenem od 20 vzorčnih primerov.

Računovodenje projektov pri producentih.

Pooblaščen revizijske družbe so preverjale, ali so bili pri producentih vsi stroški oz. izdatki za posamezni projekt evidentirani posebej za ta projekt v poslovnih knjigah producenta na posebnem stroškovnem mestu in ali je bil na vseh listinah naveden naziv stroškovnega mesta, na katerem so bili evidentirani stroški v poslovnih knjigah producenta. Pri tem so pooblaščen revizijske družbe pridobile izpise iz konto kartic producentov, na podlagi česar so lahko potrdile, da so stroški, ki so jih producenti vključili v obračune za RTV Slovenija, evidentirani v glavnih knjigah producentov na navedenem stroškovnem mestu.

Namenskost in zakonitost (tj. v skladu s predpisi) porabe sredstev RTV Slovenija.

Pooblaščen revizijske družbe so skladnost porabe sredstev z določili sklenjene koprodukcijske pogodbe in pravilnika RTV Slovenija ter višino realizacije preverile po postavkah, primerjajoč finančne načrte projektov. V okviru postopkov so bili preverjeni vsi stroški, s katerimi so producenti dokazovali upravičenost njihovih zahtevkov za plačilo pogodbeno dogovorjenih zneskov.

Pravilnost izkazovanja stroškov in obračunskih podatkov

V skladu z obrazci RTV Slovenija, ki so bili kot del dokumentacije objavljeni v okviru javnih razpisov, na katere so se prijaviли producenti, so bile v sklopu obračunske dokumentacije predvidene naslednje skupine stroškov (RTV Slovenija, 2019a):

- stroški ureditve avtorskih pravic;
- stroški honorarjev avtorjev in izvedbenih delavcev;
- stroški honorarjev izvajalske ekipe;
- stroški dela producenta;
- stroški scenografije in rekvizitov;
- stroški kostumografije;
- stroški maske;
- stroški filmske tehnike, storitev in opreme;
- stroški obdelave filmskega materiala;
- tehnični in izvedbeni stroški;
- stroški prehrane in nočitev članov filmske ekipe;
- stroški prevozov;
- stroški zavarovanj;
- režijski stroški.

Pravilnik RTV Slovenija je vselej dopuščal odstopanja po posameznih sklopih stroškov, ki so določena v najvišjem možnem odstotku (npr. največ do 30 % načrtovane skupne vrednosti posameznega stroškovnega sklopa). Če bi v okviru posameznega stroškovnega sklopa prišlo do višjega odstopanja od predpisanega, bi moral producent o tem predhodno obvestiti RTV Slovenija in navesti razloge za to.

Pri pregledu opravljenih revizij 20 vzorčnih projektov ugotavljam, da so producenti za stroške, ki jih je pokrivala RTV Slovenija, v vseh primerih izkazali porabo sredstev v višini odobrenega zneska, ki je predstavljal koprodukcijski vložek RTV Slovenija. Izkazana poraba pa je temeljila na verodostojnih listinah.

V 11 primerih so bila ugotovljena odstopanja pri realizirani skupni končni porabi, ki se je razlikovala od predvidene skupne končne porabe. Realizirana skupna končna poraba je bila nižja pri 4 projektih, in sicer v razponu od 0,70 % do 25,19 %, kar je v povprečju 9,27 %. Pri 7 projektih pa je bila realizirana skupna končna poraba višja, in sicer v razponu od 0,34 % do 9,00 %, kar je v povprečju 4,46 %. Takšna prekoračitev realizirane skupne končne porabe za 0,34 % je bila s strani revizorjev označena kot nepomembna prekoračitev. Pri tem pa velja poudariti, da niso producenti niti v enem primeru prekoračili dejanskih stroškov od načrtovanih stroškov, ki so jih pokrili iz vira RTV Slovenija.

Po posameznih skupinah oziroma vrstah stroškov je bilo največ odstopanj dejanskih stroškov od načrtovanih stroškov ugotovljenih pri režijskih stroških (v 6 primerih). Odstopanje pri stroških ureditve avtorskih pravic je bilo ugotovljeno v 5 primerih, odstopanje pri stroških scenografije in rekvizitov ter tehničnih in izvedbenih stroških je bilo ugotovljeno v 4 primerih, v 3 primerih pa je bilo zaznano odstopanje pri stroških obdelave filmskega materiala, stroških prehrane in nočitev članov filmske ekipe ter stroških prevozov. V 2 primerih je prišlo do odstopanj pri stroških dela producenta in stroških zavarovanj, v 1 primeru pa pri stroških filmske tehnike, storitev in opreme, stroških kostumografije ter stroških honorarjev izvajalske ekipe. Pri stroških maske ter stroških honorarjev avtorjev in izvedbenih delavcev ni prišlo do prekoračitev v nobenem od revidiranih primerov.

3.4.1.2 Primeri pojasnil, zakaj je prišlo do odstopanj pri posameznih vrstah oziroma skupinah stroškov

Stroški ureditve avtorskih pravic

Primer 1:

Producent je pojasnjeval, da je povečanje skupnih stroškov ureditve avtorskih pravic, ki je bremenilo predvsem lastna sredstva producenta, bilo posledica zmanjšanja deleža koproducenta in obračuna Viba filma po njihovih novih cenikih. Stroški so se nanašali na licenčnine spletne in mobilne aplikacije, fotografske pravice in v manjšem obsegu na glasbene pravice.

Primer 2:

Povišanje porabe sredstev je po producentovih besedah nastalo zaradi višjih stroškov avtorske glasbe. Glasba je bila izvedena orkestralno in je vključevala avtorske honorarje glasbenikov.

Primer 3:

Producent je priznal, da so stroški ureditve avtorskih pravic presegle planirane stroške, vendar je do tega prišlo zaradi vključitve dodatne, že obstoječe in prepoznavne glasbe.

Po oceni producenta je z dodatkom te glasbe film dobil dodatno dinamiko in privlačnost za gledalce.

Primer 4:

Pri pokrivanju stroškov zgodborisa oziroma stroškov avtorja glasbe je po producentovem pojasnilu prišlo do zamenjave izplačila zaradi časovnice izvedenega dela. Izplačilo honorarja avtorju glasbe se je časovno uskladilo z oddajo zahtevka na Slovenskem filmskem centru (isti producent je takšno pojasnilo uveljavljal pri dveh svojih različnih projektih).

Pri odstopanjih pri stroških ureditve avtorskih pravic je prihajalo do povišanja sredstev na postavki. Primeri znižanja stroškov na tej postavki niso bili zaznani. Povišanje stroškov ureditve avtorskih pravic so producenti utemeljevali z dodatnimi, nenačrtovanimi stroški, zlasti pri urejanju pravic na glasbenih delih. RTV Slovenija je utemeljitve producentov upoštevala.

Stroški honorarjev izvajalske ekipe

Primer 1:

Producent je višje stroške izvajalske ekipe pojasnil z več avdicijami za iskanje igralcev – naturščikov, pripravo slednjih na snemanje in masovnimi prizori. Prišlo je tudi do vključevanja večje ekipe sektorja kamere in do sprememb v segmentu tehnike ter najema snemalnih lokacij zunaj Ljubljane.

Odstopanja pri višini stroškov honorarjev izvajalske ekipe (npr. igralcev), razen v enem primeru, niso bila zaznana. Do znatno več odstopanj je prihajalo pri stroških ureditve avtorskih pravic. RTV Slovenija je utemeljitev producenta pri odstopanju stroškov honorarjev izvajalske ekipe upoštevala.

Stroški dela producenta

Primer 1:

Višji stroški dela producenta so bili posledica večjega obsega dela, kot je bilo prvotno predvideno. Producent je izkazoval več aktivnosti, povezanih z iskanjem ustreznega gradiva v različnih arhivih (Narodna univerzitetna knjižnica, Slovanska knjižnica, privatni arhivi), odkupom gradiva in pridobivanjem soglasij za njihovo uporabo. Prav tako je bilo potrebno več storitev pravnega svetovanja pri pripravi in sklepanju pogodb ter pomoči asistentke producenta.

Primer 2:

Pri enem od producentov je na tej postavki prišlo do razlike na račun stroškov filmske tehnike in obdelave, saj je producent v obračunu lastni vložek uveljavljal iz naslova obdelave, namesto producentovega dela, kot je bilo sprva predvideno.

Stroški dela producenta navadno odstopajo le v nekaj primerih. Razlog je bodisi povečan obseg nenačrtovanega dela in napačno obračunavanje po postavkah pri producentu. RTV Slovenija je utemeljitve producentov upoštevala.

Stroški scenografije in rekvizitov

Primer 1:

Producent je poudaril, da je porabil več sredstev za scenografijo, ker je sledil želji po čim bolj verodostojnem prikazu zgodovinskega obdobja.

Primer 2:

Na podlagi opisa producenta je do odstopanj pri postavki prišlo zaradi samega planiranja snemanja. V času priprav je producent nenadoma ugotovil, da je zelo težko uskladiti obveznosti igralcev v predvidenem terminu snemanja, ki je bil že sam po sebi pogojen s točno določenim jesenskim obdobjem, ko gozd prične rumeneti. Poleg tega so v času priprav ugotovili, da morajo iskanje primernih lokacij razširiti na ostale regije v Sloveniji, čeprav so sprva načrtovali, da gozd, kjer bodo snemali, najdejo v okolici Ljubljane. Snemanje so nato planirali v edinem možnem terminu, ki je omogočal sodelovanje izbranih igralcev. Tik pred snemanjem so bile vremenske napovedi negotove, med samim snemanjem pa so se izkazale še celo za zelo neugodne, zato so morali čez noč zamenjati dve lokaciji. Zaradi vsega tega so morali ves čas snemanja vzdrževati pomožne prostore za snemanje na dveh lokacijah, kar je posledično vplivalo na višje obratovalne stroške. Zaradi nenadne menjave lokacij je prišlo tudi do povišanja stroškov pri najemu snemalnih lokacij.

Primer 3:

Višji stroški scenografije so po producentovih besedah bili posledica nepredvidenih dogodkov, kot na primer snemanja v muzeju, kjer je producent načrtoval, da bodo lahko uporabili določene obstoječe eksponate, pa so jih tik pred začetkom snemanja zavrnil. Morali so najeti in izdelati dodatne eksponate. Poleg tega se je na željo režiserja pojavila tudi nova lokacija in posledično novi stroški izdelave elaborata, signalizacije, organizatorja lokacij.

Primer 4:

Pri enem od producentov so bili stroški za scenografijo in rekvizite precej nižji od načrtovanih, ker je bilo pretežno uporabljena scenografija iz preteklih projektov.

Spremembe na postavki stroškov scenografije in rekvizitov so relativno pogoste. Obrazložene so s spremembami scenografije zaradi nenačrtovanih dogodkov pri poteku snemanja ali sprememb scenarija. RTV Slovenija je utemeljitve producentov upoštevala, saj so te vezane na specifične filmske produkcije.

Stroški kostumografije

Primer 1:

Producent je priznal, da je dejansko porabil več sredstev za kostumografijo, saj je sledil želji po čim bolj verodostojnem prikazu zgodovinskega obdobja.

Odstopanja pri višini stroškov kostumografije so zanemarljiva. V edinem primeru, ko se je tovrstno odstopanje uveljavljalo, je RTV Slovenija utemeljitev producenta upoštevala.

Stroški filmske tehnike, storitev in opreme

Primer 1:

Stroški so bili po evidencah producenta višji zaradi večjega števila snemalnih dni. Za snemanje je producent prvotno mislil 4 snemalne dni, film pa so nato posneli v 5 snemalnih dneh, kar je zvišalo vrednost najema tehnike. Na tehničnih ogledih nekaj dni pred snemanjem se je izkazala tudi želja po večjih lučeh (3 x 6kW). Naknadno so morali najeti še agregat, ker lastnik ploščadi pred muzejem ni dovolil priklopa na njegovo električno omrežje. Prav tako sta oba koproducenta pristopila k projektu naknadno, ko se je izkazala produkcijska potreba po dodatni filmski tehniki in opreми.

Odstopanja pri višini stroškov filmske tehnike, storitev in opreme so prav tako zanemarljiva. Tovrstno odstopanje se je uveljavljalo le v enem primeru, pri čemer je RTV Slovenija utemeljitev producenta upoštevala, saj je bilo odstopanje posledica specifične poteka filmske produkcije.

Stroški obdelave filmskega materiala

Primer 1:

Pri enem od producentov so se znižali stroški obdelave, ki so bili bistveno nižji zato, ker je bila post produkcija slike načrtovana pri drugi produkcijski hiši po cenah njihovega cenika. Producent je načrtoval, da bo ta koproducent naknadno pristopil k sodelovanju pri realizaciji filma, kar se je na koncu izjalovilo.

Primer 2:

Pri drugem od producentov pa so bili stroški obdelave višji, in sicer zaradi zahtevne vizualne podobe filma, ki je vključeval akvarelno tehniko in številne prostorske nivoje.

Primer 3:

Stroški obdelave pa so se pri tretjem producentu na primer povečali zaradi nakupa repromateriala, ki je bil obsežnejši od predvidenega, ter zaradi povečanih stroškov post produkcije slike.

RTV Slovenija je utemeljitve producentov upoštevala, saj so bila odstopanja stroškov obdelave filmskega materiala posledica specifik poteka filmske produkcije.

Tehnični in izvedbeni stroški

Primer 1:

Producent je pojasnil, da je pri postavki prišlo do nižje porabe na račun nižjih stroškov mobilnega operaterja in na račun brezplačnega najema radijskih postaj.

Primer 2:

Ugotovljeno je bilo, da je producent radijske postaje za potrebe snemanja uspel pridobiti zastonj, zato so bili stroški najema na postavki minimalni.

Primer 3:

V enem od primerov pa so bili skupni tehnični in izvedbeni stroški nižji zato, ker si je producent radijske postaje izposodil brezplačno.

Primer 4:

Producent se je zagovarjal, da so bili skupni tehnični in izvedbeni stroški višji le na eni postavki, t.j. na postavki, ki se financira iz vira RTV Slovenija, ne pa tudi v skupnem znesku teh stroškov, ki je bil nižji od predračunskega zneska. Zaradi zagotavljanja stroškov glede na pravila sofinancerjev, je producent samostojno usklajeval zneske stroškov na drugih postavkah in določena sredstva, ki so bila planirana za kritje stroškov iz naslova sredstev RTV Slovenija in niso bila v celoti porabljena, samostojno prenesel na postavke, kjer je za realizacijo potreboval več sredstev, kot je bilo načrtovano.

Tehnični in izvedbeni stroški so bili na splošno nižji, kot so bili sprva načrtovani, vse to pa je bilo posledica posameznih brezplačnih razpolaganj. RTV Slovenija je utemeljitve producenta upoštevala, nekatera odstopanja so bila tudi posledica napačnega obračunavanja pri producentu.

Stroški prehrane in nočitev članov filmske ekipe

Primer 1:

Stroške prehrane in nočitev filmske ekipe je bilo po stališču producenta težko natančno predvideti. Film je bil v celoti posnet na določeni lokaciji. Producent je poudaril, da so ravnali kar se da ekonomično, zato so tudi skupni stroški nižji od načrtovanega zneska.

Primer 2:

Stroške prehrane in nočitev je bilo po mnenju istega producenta, a pri drugem projektu, tudi pri tem drugem projektu težko natančno predvideti. Ta film je bil posnet na določeni lokaciji v mestu. Pri porabi so poskusili ravnati kar se da ekonomično, zato so tudi skupni stroški nižji od načrtovanega zneska.

Primer 3:

Pri stroških prehrane in nočitev članov ekipe so na podlagi obrazložitve producenta odstopanja posledica zapoznelega financiranja s strani Slovenskega filmskega centra. Za zagotavljanje pravočasnega plačevanja obveznosti, ki so nastajale s produkcijo filma, je producent do prejema sredstev Slovenskega filmskega centra za stroške samostojno v večji meri bremenil vir RTV Slovenija ter razliko pri pokrivanju stroškov na drugih postavkah samostojno usklajeval z drugimi viri financiranja realizacije filma.

RTV Slovenija je utemeljitve producentov upoštevala, saj so bila odstopanja stroškov prehrane in nočitev posledica specifik poteka filmske produkcije, ki jih ni bilo mogoče vnaprej načrtovati.

Stroški prevozov

Primer 1:

Stroški so bili po producentovih obrazložitvah višji zaradi nepredvidenih stroškov najema plovil, za snemanje prizorov na odprtem morju in zaradi spremenjenih okoliščin dogajanja v zgodbi, ki so terjale podaljšanje samega procesa snemanja.

Primer 2:

Glede na specifikko snemanja, ki je zahtevala več usklajevanj na terenu, ogledov terena in priprav, so se posledično povečali stroški prevozov, saj teh po producentovih predvidenjih ni bilo mogoče načrtovati v fazi priprave filma. Pravo specifikko je producent ugotovil šele v fazi pred produkcije filma, z njo pa so se pojavile tudi povezane težave pri izvedbi logistike. Poleg tega so na zahtevo priznanega igralca vaje z njim in drugimi izvajalci ter predelava predstave potekale v SNG Drama, precej pa je bilo tudi stroškov prevozov, povezanih z usklajevanjem dela s Simfoničnim orkestrom in plesalkami, ki prvotno sploh niso bile planirane. Prav tako je bilo potrebnih več službenih potovanj zaradi usklajevanja dela z glavno animatorko in precej večje število vaj, da je bila dosežena prava forma (od snemanja platna in nastajajoče risbe »v živo«, do iskanja prave programske opreme za končno formo animacije).

Primer 3:

Stroški prevozov so bili po evidencah producenta nižji od načrtovanih zaradi doseganja ugodnejše cene ponudnikov storitev ter manj realiziranih poti v tujino, kot je bilo predvideno.

Odstopanja od načrtovanih stroškov prevozov so bila posledica specifik filmske produkcije in sprememb snemalnih načrtov, ki jih ni bilo mogoče načrtovati vnaprej. RTV Slovenija je utemeljitve producentov upoštevala.

Stroški zavarovanj

Primer 1:

Pri prvotnem predračunu je producent upošteval samo sredstva zavarovanja Slovenskega filmskega centra. Z vstopom RTV Slovenija v projekt je bilo potrebno zavarovati tudi sredstva RTV Slovenija. Po podpisu aneksa o izvedbi projekta pa je bilo potrebno podaljšati tudi že tekoča zavarovanja sredstev Slovenskega filmskega centra.

Primer 2:

Stroški zavarovanj so bili po pojasnilih producenta višji zato, ker pri pripravi predračuna producent zaradi njemu znanih razlogov ni upošteval, da film potrebuje dvojno zavarovanje: za Slovenski filmski center in za RTV Slovenija.

RTV Slovenija je obe utemeljitvi producentov upoštevala. Odstopanja sta bili posledica zapiranja finančnih konstrukcij projektov oz. pridobitve novih sredstev.

Režijski stroški

Primer 1:

Povečanje stroškov je bilo glede na producentov zagovor deloma posledica večjega obsega stroškov ureditve avtorskih pravic ter z njimi povezanih obračunov in izplačil, delno pa so nastali zaradi dodatnih nalog v zvezi s produkcijskimi razpisi (EURIMAGES), ki so terjali zahtevno projektno dokumentacijo. Skupni znesek režijskih stroškov je bil višji tudi zaradi povečanega obsega režijskih stroškov koproducentov, ki niso bili predvideni v razpisni dokumentaciji in ki jih producent ni upošteval.

Primer 2:

Producent je odstopanje pojasnil z zahtevnostjo projekta, za katerega je porabil več snemalnih dni, kot je bilo prvotno načrtovanih.

Primer 3:

V enem od primerov so bili povečani režijski stroški posledica bistveno večjega obsega dela na filmu od prvotno planiranega in dejstva, da v fazi načrtovanja producent ni dovolj poznal in se ni zavedal zahtevnosti tako specifičnega projekta (številne kopije in vezave scenarija za vse sektorje ekipe, pri čemer se je scenarij v času od začetka snemanja večkrat spremenil, dopolnil, izčistil, potrebne so bile različne kopije in tiskanje pogodb, stroški knjigovodstva, nabave potrošnega materiala idr.).

Primer 4:

Preden je prejel sredstva RTV Slovenija, je producent delal na projektu že kar leto dni in vse stroške, po njegovih besedah, vodil v skladu s pravili Slovenskega filmskega centra. Zato je bil tudi predračun pripravljen po pravilih in navodilih Slovenskega filmskega centra. Producent je šele po prejemu tabele, ki jo je bil dolžan uporabljati v namene poročanja RTV Slovenija, ugotovil, da so določene postavke vodene pod različnimi stroškovnimi mesti glede na Slovenskem filmskem centru.

Primer 5:

Do zmanjšanja razlik režijskih stroškov je po pojasnilih producenta prišlo zato, ker je producent optimiziral nekatere postopke (isti producent je takšno pojasnilo uveljavljal pri dveh svojih različnih projektih).

Režijski stroški so skupina stroškov, kjer v največ primerih pride do odstopanj od prvotno načrtovanih stroškov. To je v največji meri posledica dolgotrajne realizacije filmov, sprememb terminskih načrtov, zahtevnosti filmske produkcije in organizacijskih postopkov za dokončanje projektov. RTV Slovenija je utemeljitve producentov upoštevala.

3.4.2 Izvedba dogovorjenih postopkov pri revizijah filmskih projektov po standardu revidiranja MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti.

Pri pregledu konkretnih revizij filmskih projektov na RTV Slovenija je bilo ugotovljeno, da so bile nekatere revizije opravljene v skladu z mednarodnim standardom revidiranja MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti in ne na podlagi mednarodnega standarda revidiranja MSS 4400, Mednarodni standard sorodnih storitev – posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami. Glavni namen opravljenih postopkov po standardu revidiranja MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti je bil preveriti, da so vse informacije o nastalih izdatkih in/ali izvedenih plačilih, kot so opredeljeni v končnem poročilu, resnične in povezane s projekti ter v skladu s koprodukcijsko pogodbo in da so prijavljeni izdatki dejansko nastali v upravičenem obdobju. Preverilo se je tudi, ali so računovodska pravila, uporabljena za zapis upravičenih stroškov, veljavna računovodska pravila, če so se spoštovale obveznosti, povezane s plačilom prispevka za socialno varnost in obveznosti, povezane s plačilom davkov v skladu z veljavnimi pravnimi določbami in če dejavnosti, kot so opisane v koprodukcijski pogodbi za realizacijo filmov, niso bile deležne nobene druge podpore (RTV Slovenija, 2016–2019).

Za doseg cilja revizij po standardu revidiranja MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti se je preverjalo sklenjeno

koprodukcijsko pogodbo med RTV Slovenija in producentom, finančni obračun projekta, finančno poročilo projekta po deležih, dokumentacijo, vključeno v finančni obračun (prejete račune, pogodbe ipd.), dokazila o plačilu za stroške, ki so bili zajeti v finančnem obračunu, izpis projekta po stroškovnem mestu iz računovodskih evidenc ter druge dokumente, povezane s projektom (RTV Slovenija, 2016–2019).

Uporabljene so bile naslednje revizijske tehnike (RTV Slovenija, 2016–2019):

- intervju s sodelujočimi pri projektu;
- seznanitev s sklenjenimi pogodbami;
- pregled dokumentacije;
- vpogled v evidence producenta;
- primerjanje istovrstnih informacij v različnih evidencah in dokumentih;
- križna kontrola podatkov in ujemanje podatkov;
- matematične kontrole;
- vsebinske kontrole.

3.4.2.1 Ugotovitve po standardu revidiranja MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti.

Revizije, ki so bile izvedene po standardu revidiranja MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti, so v prvi fazi ugotavljale, ali je prišlo do omejitve področja revidiranja oz. ali so vse načrtovane postopke lahko tudi izvedli. V nadaljevanju pa so ugotavljale upravičenost stroškov porabe na podlagi finančnega obračuna in pogodbenih pravil. Pri vseh vzorčnih revizijah, ki so bile opravljene po standardu revidiranja MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti, so bili izvedeni vsi načrtovani postopki revidiranja in pri nobenem projektu niso bili ugotovljeni neupravičeni projektni stroški. So pa revizije po standardu revidiranja MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti izpostavile naslednja dejstva, ki so jih revizorji zasledili tekom revizijskega pregleda (RTV Slovenija, 2016–2019):

a) Pri nekaterih projektih so bili v finančni obračun na strani producenta vključeni nekateri stroški, za katere se je producent dogovoril, da ne bodo plačani oz. bodo opcijsko plačani kasneje iz naslova eksploatacije filma. Za te postavke ni bilo pridobljeno potrdilo o plačilu, saj zneski do izvedbe revizije niso bili plačani.

Ugotavljam, da so se pri preteklih projektih nekateri producenti z avtorji in izvajalci dogovorili za njihovo delno poplačilo iz naslova prihodka, ki bo prišel šele ob eksploataciji filma. Razlog za to je bilo negotovo pridobivanje projektnih sredstev in zapiranje finančnih konstrukcij projektov, pri čemer so producenti želeli upoštevati ustreznost plačila za opravljeno delo. RTV Slovenija je to upoštevala pri Pravilniku RTV

Slovenija, kjer je določila, da se stroški izplačil udeležbe glavnih soavtorjev na prihodku iz naslova eksploatacije ter morebitni stroški zadržanih izplačil glavnim soavtorjem iz istega naslova priznajo le, kadar je tako dogovorjeno s pogodbo, ki jo producent predloži v roku za sklenitev koprodukcijske pogodbe ali izplačila posameznega obroka.

b) Kontrola računovodskih evidenc je pokazala, da niso bili na stroškovnem mestu projekta zajeti vsi stroški, ki jih je producent nato vključil v finančno poročilo. Šlo je za nekatere stroške kot na primer stroške plač, stroške potnih nalogov in režijske stroške (računovodstvo, najemnine, stroški telekomunikacij, bančni stroški). V finančni obračun pa so bili v posameznih primerih vključeni tudi nekateri stroški, ki so nastali izven upravičenega obdobja.

RTV Slovenija je na podlagi tovrstnih ugotovitev zahtevala uskladitev projektne dokumentacije z evidencami in pravili, v kolikor se to že ni uskladilo med samim postopkom revizije ali ob njenem zaključku.

c) V finančni obračun so bili vključeni tudi nekateri stroški, za katere prav tako ni bilo pridobljeno potrdilo o plačilu, saj so bili ti stroški obračunani po internem ceniku producentov in so predstavljali lastni vložek producentov. Ti stroški tudi niso bili prikazani v računovodskih evidencah na stroškovnih mestih projektov.

RTV Slovenija na podlagi Pravilnika RTV Slovenija iz leta 2017 s koprodukcijsko pogodbo priznava lastne storitve producentov, ki pa morajo temeljiti na evidenci oz. obračunu internih storitev producenta, biti morajo skladne s cenikom producenta in morajo izhajati iz predračuna projekta (RTV Slovenija, 2019c). Na tej podlagi je RTV Slovenija zahtevala uskladitev producentovih evidenc, v kolikor se to že ni uskladilo med samim postopkom revizije ali ob njenem zaključku. Ugotavljanje lastnih vložkov producentov v projekt je za RTV Slovenija pomembno zaradi določitve koprodukcijskega vložka producenta in koprodukcijskih deležev posameznih koproducentov, kakor tudi za preverbo gospodarnosti obračuna internih storitev producenta, ki morajo biti primerljive cenam na trgu.

Tovrstno ugotavljanje višine lastnih vložkov producentov v projekt je tudi eden od temeljnih korakov uresničevanja načela gospodarnosti pri prikazu stroškov storitev. Načelo gospodarnosti se mora pri projektih upoštevati ne samo pri prikazu lastnih storitev producenta, ki morajo biti tudi dejansko opravljene, ampak prav tako tedaj, kadar producent naroča storitve pri zunanjih izvajalcih. Zaradi tega si je RTV Slovenija v skladu s koprodukcijsko pogodbo pridržala pravico zavrniti ali znižati priznanje tistih stroškov v koprodukcijske deleže, ki nesorazmerno odstopajo od povprečnih oz. primerljivih cen na trgu (RTV Slovenija, 2019c).

Načelo gospodarnosti je v literaturi pogosto definirano kot izvedba (visoko)kakovostnih storitev po nizki oz. najnižji možni ceni (Jones & Bates, 1994, str. 235). V slovenski zakonodaji je načelo gospodarnosti na primer opredeljeno v katerem je določeno, da mora naročnik izvesti javno naročilo tako, da z njim zagotovi gospodarno in učinkovito porabo javnih sredstev in uspešno doseže cilje svojega delovanja, določene skladno s predpisi, ki urejajo porabo proračunskih in drugih javnih sredstev. Načelo gospodarnosti torej vključuje učinkovito porabo sredstev za ciljno storitev. RTV Slovenija zahteva od projektnih producentov izkaz gospodarne porabe predvsem zato in tedaj, kadar se stroški, ki jih producent plača zunanjim izvajalcem, krijejo iz sredstev RTV Slovenija, saj so ta sredstva javnega značaja (RTV prispevek).

3.5 Ugotovitve in pomen rezultatov revidiranja filmskih projektov

Po pregledu opravljenih revizij ugotavljam, da revidiranje po standardu MSS 4400, Mednarodni standard sorodnih storitev – posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami ponuja bolj natančne ugotovitve kot revidiranje po standardu MSZ 3000. Revizijski standard MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti daje manj optimalne rezultate in manj odgovorov na specifična revizijska vprašanja s področja javnega financiranja filma. V primeru revizij po revizijskem standardu MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti, v kolikor bi se še naprej izvajale, bi bilo zato smiselno v pogodbe z revizijskimi družbami vnesti, kaj točno naj revizijski pregled zajema in ugotovi glede na specifike revidiranega področja. V pomoč revizorjem pri opravljanju revizij po revizijskem standardu MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti je po mojem mnenju lahko tudi tabela, v kateri so zajeti pogoji za upravičeno porabo sredstev, ki jih lahko revizorji po vrsti preverijo po posameznih stroških oz. izplačilih.

Smiselno bi bilo tudi dopolniti Pravilnik RTV Slovenija, da bi vseboval še bolj ustrezne in natančne opredelitve posameznih vrst stroškov ter načina izkazovanja in ugotavljanja njihove upravičenosti, kar bi bilo v korist tako uporabnikom kot revizorjem pri njihovem delu. Kot primer naj navedem elemente, ki se ugotavljajo pri izkazovanju stroškov dela pri porabi sredstev evropskih skladov (Eržen Potisek & Vidovič, 2015, str. 23 - 32):

- kateri so upravičeni stroški;
- na kateri podlagi se lahko upravičeni stroški izkazujejo (npr. zaposlitev se lahko izkazuje na podlagi pogodbe o zaposlitvi);
- pogoji, na podlagi katerih se lahko stroški uveljavljajo (pri pogodbi o zaposlitvi se npr. lahko stroški uveljavljajo, če so nastali z opravljanjem nalog, povezanih z izvajanjem nalog iz ukrepa);
- višino in pravila izračuna višine posameznega stroška, da je le-ta upravičen (npr. za urno postavko);

- drugi pogoji za priznavanje upravičenosti stroška.

Pri revizijah je bila najbolj podrobno obravnavana zakonitost oz. pravilnost porabe sredstev, tj. ali je bila poraba skladna s predpisi, manj odgovorov pa je bilo ponujenih glede namenskosti in gospodarnosti uporabe sredstev. Postavlja se vprašanje, ali oba mednarodna standarda sorodnih storitev (revizijski standard MSS 4400, Mednarodni standard sorodnih storitev – posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami in revizijski standard MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti) sploh omogočata ciljni pregled poslov, kot ga zahteva RTV Slovenija, oz. še natančneje: kot ga za RTV Slovenija predpisuje ZSFCJA. Za ugotavljanje namenskosti in gospodarnosti porabe sredstev bi bilo po mojem mnenju potrebno najmanj opredeliti ali najti dogovor za določitev natančnejših meril ali sodil (npr. za presojanje »primerljivih cen« na trgu ali naročanje storitev pri zunanjih izvajalcih). Nekaj pozornosti pa bi veljalo nameniti še ugotavljanju morebitnih vrst tveganj (npr. morebitno podvajanje stroškov, ki bi pomenilo uveljavljanje povračila istega stroška pri dveh različnih financerjih, ali ugotavljanje lastnih vložkov producentov, še zlasti obsega izvedbe lastnih storitev po internih cenikih). Zaradi opisanega menim, da bi bilo koristno dodelati sistem notranjih kontrol za zmanjšanje in omejevanje tveganj.

Zunanji nadzor nad porabo sredstev ima za RTV Slovenija širši pomen kot samo ugotovitev pravilnosti (zakonitosti), namenskosti in gospodarnosti porabe dodeljenih sredstev. RTV Slovenija v skladu s Pravilnikom RTV Slovenija in koprodukcijsko pogodbo na podlagi revizijskih ugotovitev namreč potrdi tudi višino končnih vložkov in končne deleže na filmu. Ti pa so podlaga za delitev prihodkov iz naslova vseh vrst eksploatacije filma in razpolaganja z materialnimi pravicami na filmu. Kar pomeni, da pravilno ugotovljen končni delež vložka RTV Slovenija vpliva na delež oz. višino prihodka, ki ga bo RTV Slovenija prejela iz naslova trženja, distribucije in drugih oblik izkoriščanja filma. Zaradi tega sklone RTV Slovenija po zaključeni reviziji s producentom na podlagi ugotovitev iz revizijskega poročila aneks h koprodukcijski pogodbi.

Z aneksom h koprodukcijski pogodbi RTV Slovenija in producent formalizirata končno obračunsko vrednost celotnega projekta, vložke koproducentov ter končne deleže (v odstotkih) posameznih koproducentov na filmu (RTV Slovenija, 2019d). Aneks vsebuje tudi izrecno izjavo producenta, da:

- so poravnane vse obveznosti iz naslova produkcije filma;
- so kopije dokumentov v končnem obračunu enake originalom;
- so vsi dokumenti iz obračunske dokumentacije knjiženi v poslovnih knjigah producenta;
- je produkcija filma končana v skladu z določili koprodukcijske pogodbe;

- RTV Slovenija na podlagi koprodukcijske pogodbe nima več nobenih finančnih obveznosti do producenta.

S tem je projekt tudi formalno zaključen.

4 PREDSTAVITEV ZUNANJEGA NADZORA KONČNEGA OBRAČUNA REALIZACIJE FILMOV V MEDNARODNIH INSTITUCIJAH

4.1 Eurimages

Slovenski producenti pogosto zaprosijo za finančna sredstva za realizacijo filmskih projektov pri EURIMAGES. To je finančni sklad Sveta Evrope za koprodukcijo, distribucijo, promocijo in digitalizacijo evropskih kinematografskih del, ki ustrezajo tem pojmom po Konvenciji o filmski koprodukciji. Cilj EURIMAGES je promocija evropske kinematografije, predvsem z dajanjem spodbud za realizacijo in distribucijo evropskih filmov, ter spodbujanje sodelovanja v filmski industriji (Council of Europe, 2019a). EURIMAGES je bil ustanovljen leta 1988, njegov sedež pa je v Strasbourgu v Franciji. Slovenija je članica EURIMAGES od leta 2001 (Slovenski filmski center, 2019c), Konvencijo o filmski koprodukciji pa je ratificirala leta 2003 Ur. l. RS št. 22/03. Glavni producent, ki je prijavil projekt na javni poziv, mora v skladu z dokumentacijo EURIMAGES poslati EURIMAGES finančni načrt realizacije projekta, ki vsebuje navedbo že zagotovljenih sredstev za projekt, njihovo višino in financiranje, skupaj z dokazili kot so pogodbe, predpogodbe in potrditvena pisma. Priložiti mora tudi finančni predračun projekta po posameznih postavkah oziroma vrstah stroškov. Izbira projektov temelji na ocenah scenarija, režiserja, umetniško – tehnične ekipe, finančne konstrukcije projekta in distribucijskega potenciala filma. Finančni načrt in finančni predračun projekta oceni in potrdi (»verificira«) izvršni direktor EURIMAGES, ki odloči tudi o vsoti dodeljenih sredstev. Ta se lahko dodelijo največ v višini do 17 % celotnega predračuna projekta (v primeru dokumentarnega filma pa največ v višini do 25 % celotnega predračuna projekta), vendar ne več kot 500.000 EUR, izplačajo pa se praviloma v 3 obrokih (Council of Europe, 2019c).

Ugotavljam, da pravila, ki bi opredeljevala, kako izvršni direktor EURIMAGES verificira finančni načrt in finančni predračun projekta, niso določena ali javno objavljena. Nove, revidirane Konvencije o filmski koprodukciji, ki je začela veljati leta 2018, Slovenija še ni ratificirala.

Rok za sklenitev pogodbe z EURIMAGES je 12 mesecev od dneva odločitve EURIMAGES o dodelitvi sredstev. Ob sklenitvi pogodbe mora glavni producent predložiti EURIMAGES revidiran/dopolnjen ali spremenjen finančni načrt projekta, ki

upoštevata tudi vsoto sredstev, ki jo je projekt prejel od EURIMAGES. Zaradi morebitnih sprememb pri vrstah in višini financiranja med realizacijo mora glavni producent v nadaljnjih fazah predložiti ponovno revidiran/dopolnjen ali spremenjen finančni načrt projekta, kar je, če ga EURIMAGES potrdi, pogoj za izplačilo drugega obroka sredstev EURIMAGES. Prejem in potrditev končnega finančnega načrta projekta, skupaj z dokazili o izplačilih, pa je pogoj za izplačilo tretjega, zadnjega obroka sredstev EURIMAGES (Council of Europe, 2019c).

Finančna sredstva, ki jih EURIMAGES dodeli za realizacijo filma, so neke vrste brezobrestno posojilo, saj so producenti tako prejeta sredstva dolžni vrniti EURIMAGES v celotni višini, kot jim je bila izplačana. Ta sredstva se vrnejo EURIMAGES iz naslova t. i. čistih prihodkov iz eksploatacije filma, ki se dobijo tako, da se od celotnih prihodkov iz eksploatacije filma odštejejo nekateri odhodki, ki jih EURIMAGES izredno priznava (ang. »deductions«), nato pa se izvrši prednostno poplačilo EURIMAGES, ne glede na morebitne drugačne dogovore producenta z ostalimi koproducenti in financerji. Ti se lahko iz prihodka iz eksploatacije izplačajo šele, ko je EURIMAGES poplačan do celotne višine izplačanih sredstev (Council of Europe, 2019c).

RTV Slovenija je upoštevala posebnosti pravil EURIMAGES in je leta 2017 s Pravilnikom RTV Slovenija predpisala, da lahko RTV Slovenija s pogodbo določi tudi drugačno delitev prihodkov iz eksploatacije v primeru, kadar producent pridobi pri projektu mednarodna sredstva in drugačno delitev prihodkov zahtevajo mednarodna pravila.

Od skupnih prihodkov iz eksploatacije lahko producent po pravilih EURIMAGES, razen z nekaj izjemami, odšteje le naslednje stroške ali odhodke (Council of Europe, 2019c):

- provizijo za distributerja v višini največ do 25 % od prodaje pravic na posameznem teritoriju;
- stroške tehnične izdelave promocijsko – distribucijskih materialov;
- stroške prevoda in pod naslovitve filma v tuj jezik;
- stroške promocije filma za namene njegovega »lansiranja« v javnost;
- neodbitni DDV pri plačilih pravnim osebam javnega prava za eksploatacijo filma;
- carinske dajatve in provizije profesionalnim organizacijam, stroške cenzure, nadzora in filmskega arhiva.

4.2 Hrvaški avdiovizualni center

V finančnih konstrukcijah filmov slovenskih producentov so pogosto vsebovana tudi finančna sredstva, ki jih dodeli Hrvaški avdiovizualni center (v nadaljevanju: HAVC), ki je ustanovljen na podlagi Zakona o audiovizualni dejavnosti NN Hrvatske, št. 61/18.

Za sredstva HAVC se lahko prijavi koproducent slovenskega projekta, ki ima sedež na Hrvaškem, s slovenskim producentom pa ima sklenjeno koprodukcijsko pogodbo. Hrvaški koproducent se za sredstva HAVC prijavi na javni poziv HAVC za spodbujanje filmskih koprodukcij z manjšinsko hrvaško udeležbo. Ta javni poziv je ekvivalenten javnemu razpisu Slovenskega filmskega centra za sofinanciranje realizacije slovenskih manjšinskih koprodukcijskih projektov (Slovenski filmski center, 2019d). Finančna sredstva, ki jih prejme na HAVC hrvaški koproducent, se v finančni konstrukciji vštejejo v delež hrvaškega koproducenta, saj Zakon o audiovizualnim djelatnostima določa, da HAVC deluje po sistemu nepovratnih sredstev ali subvencij oziroma po pravilih o državnih pomočeh.

Kar pa utegne biti po mojem mnenju sporno, ker imajo na HAVC v Pravilniku o postopku, kriterijih in rokih za izvedbo nacionalnega programa spodbujanja avdiovizualne ustvarjalnosti (HAVC, 2014) istočasno zapisano, da je HAVC udeležen pri čistem prihodu iz naslova eksploatacije filma, pri čemer se delitev teh prihodkov uredi s pogodbo med HAVC in producentom. Pravilnik HAVC določa, da se čisti prihodek dobi z odbitjem stroškov produkcije, promocije, distribucije in prodaje od skupnega prihodka, ustvarjenega s prodajo in izkoriščanjem filma. Prihodek, ki ga iz tega naslova dobi HAVC, pa HAVC nameni za nadaljnje dajanje spodbud hrvaškemu filmu, torej za izvajanje javne službe po sistemu, ki ga je nekoč na podlagi Zakona o Filmskem skladu Republike Slovenije, javnem skladu, poznal Filmski sklad Republike Slovenije.

Pravilnik HAVC o postopku, kriterijih in rokih za izvedbo nacionalnega programa spodbujanja avdiovizualne ustvarjalnosti ne predpisuje izrecno, kateri stroški v fazi realizacije se lahko priznajo kot upravičeni stroški. Omenjeni pravilnik sicer določa, da se morajo producenti med realizacijo držati izvedbenega in finančnega načrta, ki ju ob podpisu pogodbe odobri in potrdi HAVC. Za izplačilo posameznih obrokov morajo producenti predložiti HAVC obračun sredstev, ki izkazuje porabo sredstev prejšnjega obroka, končni obračun pa so dolžni napraviti v roku 90 dni od dokončanja projekta. Končnemu obračunu morajo predložiti verodostojno dokumentacijo (npr. pogodbe, kopije plačanih računov ipd.), ki izkazuje upravičeno porabo sredstev. HAVC spremlja porabo sredstev preko svojih strokovnih služb, zunanje revizije ali na druge načine, določene z zakonom. Spremlja se pravilna in zakonita poraba sredstev, ki jih je izplačal HAVC. Če se ugotovi neizpolnjevanje pogodbenih obveznosti, lahko HAVC zniža višino dodeljenih sredstev ali zahteva vračilo že izplačanih sredstev, skupaj z ustrezno obračunanimi zakonskimi zamudnimi obrestmi (HAVC, 2014).

SKLEP

Javne razpise za realizacijo filmskih projektov v Sloveniji izvajata SFC in RTV Slovenija. Oba za podporo filmski produkciji razdeljujeta javna sredstva, pri porabi teh sredstev pa veljajo javno - finančna pravila, ki se uresničujejo s spremljanjem izdelave filma v fazi

realizacije. Spremljanje poteka z vsebinskim, finančnim in produkcijskim nadzorom, zlasti s potrjevanjem pogojev za izplačilo posameznih obrokov finančnih sredstev ter spremljanjem izpolnjevanja zavez, določenih s pogodbo. Preko tovrstnih postopkov spremljanja se že med samo realizacijo filma preverja pravilna (zakonita, skladna s predpisi), namenska in gospodarna poraba sredstev.

Pomemben del spremljanja porabe sredstev nato predstavljajo še revizijski pregledi ob zaključku projektov. Obvezne revizije so z zakonom predpisane tako za SFC kot za RTV Slovenija. Pri RTV Slovenija so pomembne tudi zato, ker potrdijo višino končnih vložkov in deležev posameznih koproducentov pri filmu, kar je med drugim podlaga za delitev prihodkov iz naslova vseh vrst izkoriščanja (eksploatacije) filma.

Zaključne revizije filmskih projektov na RTV Slovenija v osnovi opravijo pregled porabe sredstev po posameznih postavkah skupinah in vrstah upravičenih stroškov, ki jih za porabo pri realizaciji filmov predpisuje Pravilnik RTV Slovenija. Navadno se tovrstne revizije opravijo po mednarodnem standardu revidiranja MSS 4400, Mednarodni standard sorodnih storitev – posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami, nekatere pa so bile opravljene tudi v skladu z mednarodnim standardom revidiranja MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti.

Pregled vzorca opravljenih zaključnih revizij filmskih projektov pri RTV Slovenija je pokazal, da so vse izvedene revizije, tako po mednarodnem standardu revidiranja MSS 4400, Mednarodni standard sorodnih storitev – posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami kot po mednarodnem standardu revidiranja MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti, podale odgovor na vprašanja pravilne in namenske porabe sredstev, nekoliko manj pa, po moji oceni, na vprašanje gospodarnosti uporabe sredstev, kar pa je lahko tudi posledica tega, da nekatera merila ali sodila (npr. za presojanje »primerljivih cen« na trgu) pri filmskih projektih še niso bila dovolj natančno opredeljena. V vseh bistvenih delih pa se je izkazalo, da je bilo spremljanje realizacije filmskih projektov, ki so bili izbrani na javnih razpisih, ustrezno, saj so vse revizije potrdile končne obračunske vložke in deleže na projektih, ki so bili ugotovljeni že na podlagi rednega spremljanja projektov. Tudi primerjalno gledano, predvsem v smislu dobrih praks na tujem področju (npr. pri EURIMAGES ali HAVC), gre ugotoviti, da imamo v Sloveniji nekatera pravila za spremljanje realizacije in ugotavljanje porabe sredstev pri realizaciji filmskih projektov bolj natančno urejena.

Zunanji nadzor nad porabo sredstev pri revidiranih projektih na RTV Slovenija ni zaznal podajanja ali navajanja neresničnih ali nepopolnih podatkov. V vseh primerih je bilo revizijski pregled možno opraviti, na podlagi posredovanih podatkov in izbranih tehnik revidiranja pa tudi preizkusiti njihovo resničnost in popolnost. Revizije so prav tako

ugotovile, da so bili prikazani stroški, ki so nastali pri realizaciji filmskih projektov, v največji meri upravičeni. Le v zanemarljivo majhnem številu so bila pri posameznih projektih na posameznih postavkah zaznana manjša odstopanja (npr. strošek nakupa rekvizita, ki pa ni bil uporabljen pri snemanju filma), ki pa so jih revizije označile kot zanemarljiva.

Zaključiti gre, da so revizijski pregledi pri RTV Slovenija pokazali, da obstajajo specifike pri porabi sredstev pri filmskih in avdiovizualnih projektih, zaradi katerih so potrebni revizijski pristopi, ki odstopajo od standardnih. Gre predvsem za specifike, vezane na pogoje snemanja in zastavljenih terminskih načrtov, ki jim je zaradi zunanjih vplivov pogosto težko slediti, za postopke dlje časa trajajočega pridobivanja materialnih pravic in za aktivnosti v post produkciji, ki ne dajo zmeraj takoj zelenega avtorskega rezultata. Pri tovrstnih revizijah torej ne gre za splošne ali redne revizije, temveč za posebno področje revidiranja, ki spada med sorodne storitve poslovanja opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami. Revizijski pregledi filmskih in avdiovizualnih projektov lahko zajemajo različne sestavine in metode dela, kar je odvisno od tega, po katerem mednarodnem standardu revidiranja se opravljajo.

Primerjalno gledano, pridemo po mojem mnenju do bolj natančnih splošnih ugotovitev pri revidiranju po standardu MSS 4400, Mednarodni standard sorodnih storitev – posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami, saj se je iz preučene vzorca opravljenih revizij izkazalo, da ta standard bolje upošteva in obravnava specifična revizijska vprašanja s področja javnega financiranja filma. Mednarodni standard revidiranja MSS 4400, Mednarodni standard sorodnih storitev – posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami omogoča po moji oceni za razliko od mednarodnega standarda revidiranja MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti natančnejši pregled porabe sredstev in izpolnjevanja pogojev po posameznih postavkah, ki so razdeljene v skupine po virih financiranja, medtem ko je, konkretno na primeru opravljenih revizij filmskih projektov pri RTV Slovenija, mednarodni standard revidiranja MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti bolj izpostavil nekatera vprašanja, ki so izrazito specifična za filmsko področje (npr. vrednotenje lastnih vložkov producentov v film). Kar pa po moji oceni še zmeraj ne odtehta, da bi se revizije filmskih projektov raje izvajale po mednarodnem standardu revidiranja MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti. Zunanji nadzor nad porabo sredstev pri filmskih projektih ima za RTV Slovenija širši pomen kot samo ugotovitev pravilnosti (zakonitosti), namenskosti in gospodarnosti porabe dodeljenih sredstev. Poleg tega da se na podlagi revizijskih ugotovitev potrdi višino končnih vložkov in končne deleže koproducentov na filmu, ki so podlaga za delitev prihodkov iz naslova vseh vrst eksploatacije filma in razpolaganja z materialnimi pravicami na filmu, posli opravljanja sorodnih storitev v končni fazi potrjujejo tudi smotrnost financiranja produkcije

slovenskih avdiovizualnih del neodvisnih producentov - tako na SFC kot na RTV Slovenija.

LITERATURA IN VIRI

1. Agencija za javni nadzor nad revidiranjem. (2019). *Ravni pravil revidiranja*. Pridobljeno 17. junija 2019 iz http://www.anr.si/Hierarhija_pravil_revidiranja
2. Boynton, W. C., Kell, W. G. & Johnson, R. (2001). *Modern Auditing* (7.izd). England John Wiley & Sons, Inc.
3. Council of Europe. (2019a). *Eurimages: Co-production Support*. Pridobljeno 17. junija 2019 iz <https://www.coe.int/en/web/eurimages/coproduction>
4. Council of Europe. (2019b). *Repayment Conditions*. Pridobljeno 17. junija 2019 iz <https://www.coe.int/en/web/eurimages/repayment-conditions>
5. Council of Europe. (2019c). *Eurimages Documents*. Pridobljeno 17. junija 2019 iz <https://www.coe.int/en/web/eurimages/documents>
6. Eržen Potisek, R. & Vidovič, Z. (2015). *Nadzor nad porabo sredstev evropskih skladov – Obzorje 2020 (Horizon 2020)*. Ljubljana: Obzorje.
7. Film Finance. (2019). V *Wikipedia*. Pridobljeno 19. junija 2019 iz https://en.wikipedia.org/wiki/Film_finance
8. HAVC – Hrvatski audiovizualni centar. (2014). *Pravilnik o postopku, kriterijih in rokih za izvedbo nacionalnega programa spodbujanja avdiovizualne ustvarjalnosti*.
9. IAASB, International Auditing and Assurance Standards Board. (2010). *MSS 4400, Mednarodni standard sorodnih storitev – posli opravljanja dogovorjenih postopkov v zvezi z računovodskimi informacijami*. Pridobljeno 12. aprila 2019 iz https://si-revizija.si/datoteke/standardi/1502/mss_4400
10. IAASB, International Auditing and Assurance Standards Board. (2012). *Kodeks etike za računovodske strokovnjake*. Pridobljeno 12. aprila 2019 iz https://si-revizija.si/datoteke/splosno/652/rev-kodeks_etike_iesba
11. IAASB, International Auditing and Assurance Standards Board. (2013). *MSZ 3000, Posli dajanja zagotovil, razen revizij in preiskav računovodskih informacij iz preteklosti*. Pridobljeno 12. aprila 2019 iz <https://si-revizija.si/datoteke/standardi/1504/msz-3000-2016-04>
12. Jones, P. C. & Bates, J. G. (1994). *Public Sector Auditing* London: Chapman & Hall.
13. Koletnik, F. (2005). *Revidiranje; Gradivo za študij revidiranja na Ekonomsko-poslovni fakulteti Univerze v Mariboru* (dopolnjena izdaja). Maribor: Univerza v Mariboru.
14. Ministrstvo za finance. (2016). *Mnenje o skladnosti sheme državne pomoči »Spodbujanje filmske produkcije« (št. prigl.: BE012399342016)*. Pridobljeno 17. junija 2019 iz https://www.filmcenter.si/media/cms/attachments/2017/10/12/Pojasnila_k_Pravilniku_o_upravi%C4%8Denih_stro%C5%A1kih
15. Pickett, K.H.S. (2003). *The Internal Auditing Handbook* (2. izd.). England: John Wiley & Sons Ltd.

- pridobljeno 17. junija 2019 iz <http://www.havc.hr/img/newsletter/files/Pravilnik%20za%20provedbu%20nacionalnog%20programa>
16. Računsko sodišče. (junija 2009). *Revizijsko poročilo o pravilnosti in smotrnosti poslovanja Filmskega sklada RS – javnega sklada in Ministrstva za kulturo*. Pridobljeno 5. julija 2019 iz http://www.rsr.si/fileadmin/user_upload/Datoteke/Revizije/2009/Filmski_Sklad_MK
 17. RTV Slovenija. (2015). *Interni akt o sistemizaciji in organizaciji na javnem zavodu* (interno gradivo). Ljubljana; RTV Slovenija.
 18. RTV Slovenija. (2016–2018). *Vloge za uveljavljanje sprememb pri projektu* (interno gradivo). Ljubljana; RTV Slovenija.
 19. RTV Slovenija. (2016–2019). *Zbirka projektnih revizij 2016–2019* (interno gradivo). Ljubljana: RTV Slovenija.
 20. RTV Slovenija. (2019c). *Koprodukcijska pogodba za realizacijo (zvrst) filma z delovnim naslovom*. Pridobljeno 14. maja 2019 iz https://www.rtv slo.si/files/razpisi_natecaji/2018/2018_12_28-av-koprodukcijska_pogodba_2018
 21. RTV Slovenija. (2019d). *Koprodukcijska pogodba za realizacijo (zvrst) filma z delovnim naslovom* (interno gradivo). Ljubljana; RTV Slovenija.
 22. RTV Slovenija. (2013). *Pravilnik o koprodukcijskem sodelovanju Radiotelevizije Slovenija*. Pridobljeno 14. maja 2019 iz https://www.rtv slo.si/files/razpisi_natecaji/2014/2014_12_19pravilnik_o_koprodukcijskem_sodelovanju_rtv_slo_pri_realizaciji_av_del
 23. RTV Slovenija. (2017). *Pogodba o revidiranju RTV Slovenija* (interno gradivo). Ljubljana; RTV Slovenija.
 24. RTV Slovenija. (2019a). *Javni razpis za izdelavo filmov neodvisnih producentov za javno kinematografsko prikazovanje 2018, datum objave: 28.12.2018*. Pridobljeno 14. maja 2019 iz <https://www.rtv slo.si/rtv/narocila-pozivi-in-razpisi/30/5229>
 25. RTV Slovenija. (2019b). *Besedilo javnega razpisa za izdelavo filmov neodvisnih producentov za javno kinematografsko prikazovanje 2018*. Pridobljeno 14. maja 2019 iz https://www.rtv slo.si/files/razpisi_natecaji/2018/2018_12_28-17-besedilo_jr_kino_2018_1
 26. Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Filmski studio Viba film Ljubljana. *Uradni list Republike Slovenije*, št. 67/03, 96/11, 12/13, 53/13 in 59/13 – popr.
 27. Slovenski filmski center (2019a). *Javni natečaji*. Pridobljeno 17. junija 2019 iz <https://www.film-center.si/sl/javni-razpisi/>
 28. Slovenski filmski center. (2019b). *Pojasnila k Pravilniku o upravičenih stroških*. Pridobljeno 17. junija 2019 iz https://www.film-center.si/media/cms/attachments/2017/10/12/Pojasnila_k_Pravilniku_o_upravi%C4%8Denih_stro%C5%A1kih
 29. Slovenski filmski center. (2019c). *EURIMAGES*. Pridobljeno 17. junija 2019 iz <https://www.film-center.si/sl/mednarodno-sodelovanje/eurimages/>
 30. Slovenski filmski center. (2019d). *Javni razpisi*. Pridobljeno 17. junija 2019 iz <https://www.film-center.si/sl/javni-razpisi/arhiv/2019/>

31. *Splošni pogoji poslovanja Filmskega sklada Republike Slovenije – javnega sklada.*
Uradni list Republike Slovenije, št. 69/03, 5/04, 16/04, 95/04 – popr. In 134/06.
32. *Upravičeni stroški pri avdiovizualnih projektih Radiotelevizije Slovenija.* Uradni list Republike Slovenije, št. 72/17.

PRILOGE

Priloga 1: Obrazec RTV SLO: Predračun projekta

Razpisna dokumentacija JR za izdelavo filmov neodvisnih producentov
za javno kinematografsko prikazovanje 2018

Obrazec št. 8a: Predračun projekta

PREDRAČUN PROJEKTA

NASLOV FILMA:

PRIJAVITELJ:

Št.	VRSTA STROŠKA	SKUPAJ v EUR (neto)	SFC	RTV SLO	VIBA FILM	PRODUCENT/ PRIJAVITELJ	EURIMAGES (koprodukcije)	KOPRODUCENT 1 (naziv, država)	KOPRODUCENT 2 (naziv, država)	KOPRODUCENT 3 (naziv, država)	DRUGO
1.	STROŠKI ODKUPA PRAVIC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.	Odkup literarne predloge in scenarija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ureditev opcije za literarno predlogo	0									
	ureditev opcije za scenarij	0									
	odkup pravic za scenarij	0									
	drugo (navedite)	0									
1.2.	stroški dela na scenariju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	šolnina	0									
	drugo (navedite)	0									
		0									
1.3.	Odkup pravic glasbe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	avtorizacija glasbe	0									
	drugo	0									
1.4.	Odkup drugih avtorskih pravic	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	arhivski material	0									
	slikovno / fotografsko gradivo	0									
	zvočni posnetki	0									
	drugo	0									
2.	STROŠKI HONORARJEV FILMSKE EKIPE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1.	ekipa produkcije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	producent	0									
	direktor filma	0									
	vodja snemanja	0									
	asistent produkcije	0									
	drugi člani ekipe (navedite)	0									
2.2.	ekipa režije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	režiser	0									
	prvi asistent režije	0									
	drugi asistent režije	0									
	koordinater statistov	0									
	tajnica režije	0									
	drugi člani ekipe (navedite)	0									
2.3.	ekipa kamere	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	direktor fotografije	0									
	asistent direktorja fotografije	0									
	snemalec	0									
	ostrilec	0									
	loader	0									
	video asist	0									
	steady cam operator	0									
	scenski fotograf	0									
	drugi člani ekipe (navedite)	0									
2.4.	ekipa zvoka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	snemalec zvoka	0									
	mikroman	0									
	drugi člani ekipe (navedite)	0									
2.5.	ekipa scenografije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	scenograf	0									
	asistent scenografa	0									
	zunanj rekviziter	0									
	notranji rekviziter	0									
	vodja gradnje	0									
	drugi člani ekipe (navedite)	0									
2.6.	ekipa kostumografije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	kostumograf	0									
	asistent kostumografa	0									
	garderober	0									
	drugi člani ekipe (navedite)	0									
2.7.	ekipa maske	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	oblikovalec maske	0									
	masker	0									
	frizer	0									
	drugi člani ekipe (navedite)	0									

2.8. ekipa luči	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
glavni osvetljevalec	0										
asistent	0										
lučkar/ji	0										
agregatist	0										
drugi člani ekipe (navedite)	0										
2.9. ekipa scenskih tehnikov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
scenski mojster	0										
scenski delavec/ci	0										
drugi člani ekipe (navedite)	0										
2.10. ekipa montaže slike	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
glavni montažer	0										
asistent montažerja	0										
drugi člani ekipe (navedite)	0										
2.11. ekipa tona	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
tonski oblikovalec	0										
tonski mixer	0										
snemalec glasbe ali šumov	0										
drugi člani ekipe (navedite)	0										
2.12. ekipa animatorjev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
glavni animator	0										
animator 1	0										
drugi člani ekipe (navedite)	0										
2.13. ekipa oblikovalci	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
oblikovalec 1	0										
oblikovalec 2	0										
ostalo	0										
2.14. ekipa modelarjev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
modelar 1	0										
modelar 2	0										
ostalo	0										
2.15. ekipa prevajalcev; podnapisi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
slovenski podnapisi za gluhe in naglušne, zvočni opis za slepe in slabovidne	0										
prevajalci	0										
titlanje	0										
ostalo	0										
STROŠKI HONORARJEV											
3. IZVAJALSKE EKIPE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1. glavne in velike vloge	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
glavna moška vloga	0										
glavna ženska vloga	0										
druge glavne in velike vloge (navedite)	0										
3.2. stranske vloge	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
3.3. male vloge in statisti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
3.4. dublerji; kaskaderji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
3.5. glasbeniki; pevci; plesalci;	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
3.6. vodniki trenerji živali	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
3.7. drugi (navedite)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
STROŠKI IZBORA POTENCIALNE											
4. IZVAJALSKE EKIPE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1. avdicije in zasedbe vlog	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
4.2. izvedba predintervjujev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
4.3. izvedba poskusnih snemanj	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
4.4. drugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
5. STROŠKI DELA PRODUCENTA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1. stroški plač zaposlenih pri producentu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite ime in funkcijo na projektu)	0										
5.2. stroški drugih nadomestil, izplačanih za delo, opravljeno pri producentu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite ime in funkcijo na projektu)	0										
STROŠKI SCENOGRAFIJE IN											
6. REKVIZITOV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.1. scenografija: atelje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
najem ateljeja in pomožnih prostorov	0										
obratovalni stroški ateljeja in pomožnih prostorov	0										
gradnja scenskih elementov	0										
nakup materialov za izdelavo scenskih elementov	0										
nakup in najem scenskih elementov	0										

6.2. scenografija: snemalne lokacije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
najem snemalnih lokacij in pomožnih prostorov	0										
pripadajoči obratovalni stroški lokacij in pomožnih prostorov	0										
administrativni stroški lokacij in pomožnih prostorov (npr.: cestninske zapore; varovanje; dovoljenja; takse; posebne asistence; odškodnine; objava v medijih; itn.)	0										
(dolgradnja scenskih elementov na lokacijah - storitev	0										
vzpostavitev snemalnih lokacij v prvotno stanje	0										
čiščenje	0										
6.3. scenski elementi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
nakup scenskih elementov	0										
najem scenskih elementov	0										
nakup materiala za izdelavo scenskih elementov	0										
izdelava scenskih elementov	0										
čiščenje	0										
6.4. rekviziti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
nakup rekvizitov	0										
najem rekvizitov	0										
nakup materiala za izdelavo rekvizitov	0										
izdelava rekvizitov	0										
čiščenje	0										
6.5. posebni efekti	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
nakupi materiala	0										
najemi materiala	0										
izvedba	0										
6.6. drugi stroški scenografije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
7. STROŠKI KOSTUMOGRAFIJE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.1. kostumi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
nakup materiala za izdelavo kostumov	0										
izdelava kostumov	0										
nakupi kostumov	0										
najemi kostumov	0										
predelava kostumov	0										
čiščenje kostumov	0										
7.2. drugi stroški kostumografije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
8. STROŠKI MASKE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.1. maska	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
nakup materiala in stroški pripadajočih storitev za oblikovanje / izdelavo maske	0										
frizerske storitve in nakup potrebnega materiala	0										
posebni maskerski efekti	0										
8.2. drugi stroški maske	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
9. STROŠKI FILMSKE TEHNIKE, STORITEV IN OPREME	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9.1. najem kamere s priborom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
najem scenske tehnike in pripadajočih storitev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
najem tonske tehnike in pripadajočih storitev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
najem svetlobne tehnike in pripadajočih storitev	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
9.5. oprema in potrošni material za delovanje filmske tehnike	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
najem	0										
nakup	0										
9.6. najem posebne mehanizacije (npr. dvigalo; helikopter; letalo; itn.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
9.7. odplačni obratovalni stroški	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
9.8. drugi stroški filmske tehnike, storitev in opreme - skupno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
(navedite)	0										
10. STROŠKI POSTPRODUKCIJE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.1. nakup materialov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
mediji za zapis materiala	0										
tonski nosilci	0										
Hard disk	0										
drugi nosilci slike in zvoka	0										
Blue ray, DVD	0										
drugi nosilci slike in zvoka (navedite)	0										

10.2.	televiziranje negativa (navedite)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.3.	montaža negativa (navedite)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.4.	digitalna postprodukcija slike	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	najem nelinearne montaže	0										
	najem montaže	0										
	"skeniranje" negativa	0										
	barvne korekcije	0										
	izdelava DCP	0										
	drugo (navedite)	0										
10.5.	tonska postprodukcija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	najem tonskega studia za oblikovanje zvoka	0										
	najem mešalnice za mešanje zvoka	0										
	drugo (navedite)	0										
10.6.	laboratorijska obdelava filmskega traku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	laserski prenos slike	0										
	razvijanje negativa	0										
	izdelava ton negativa	0										
	izdelava nulte kopije z zvokom	0										
	izdelava korekcijske kopije	0										
	izdelava distribucijske kopije	0										
	drugo (navedite)	0										
11.	TEHNIČNI IN IZVEDBENI STROŠKI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11.1.	izdelava varnostnega elaborata	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	najem telekomunikacijskih storitev / opreme / osebja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	radijska postaja	0										
	storitve mobilnega operaterja	0										
	drugo (navedite)	0										
11.3.	drugi tehnični in izvedbeni stroški	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Tarife in druge dajatve (navedite)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.	STROŠKI PREHRANE IN PRENOČITEV ČLANOV EKIPE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12.1.	prehrana in nočitve v času priprav	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	prehrana	0										
	nočitve	0										
12.2.	prehrana in nočitve v času snemanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	prehrana	0										
	nočitve	0										
12.3.	prehrana in nočitve v času postprodukcije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	prehrana	0										
	nočitve	0										
13.	STROŠKI PREVOZOV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.1.	prevozi v času priprav na snemanje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	prevozi med snemanjem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	prevozi v postprodukciji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13.4.	Gorivo za agregate in vožnjo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.	STROŠKI ZAVAROVANJ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.1.	finančno zavarovanje za dobro izvedbo projekta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	nezgodno zavarovanje oseb, ki sodelujejo pri realizaciji	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.2.	zavarovanje filmske tehnike in opreme	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.3.	zavarovanje objektov, scenografije in rekvizitov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.4.	zavarovanje filmskega negativa in ostalih filmskih materialov v fazi snemanja in laboratorijske obdelave	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.5.	zavarovanje proti tretji osebi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.6.	druga zavarovanja (navedite)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14.7.	druga zavarovanja (navedite)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15.	REŽIJSKI STROŠKI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15.1.	telekomunikacijske in poštno storitve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15.2.	čiščenje, vzdrževanje in upravljanje registriranega poslovnega prostora	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

15.3.	najem poslovnih prostorov	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		0									
15.4.	pisarniški material in drobni inventar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		0									
15.5.	tiskanje in fotokopiranje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		0									
15.6.	računovodske in svetovalne storitve	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		0									
15.7.	drugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	(navedite)	0									
	SKUPAJ:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

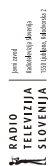
Datum:

PODPIS IN ŽIG ZASTOPNIKA PRIJAVITELJA:

OPOMBE:

1. RTV SLO lahko krije stroške dela producenta največ do višine 30 % vrednosti vložka RTV SLO v projekt, režijske stroške pa največ do višine 20 % vrednosti koprodukcijskega vložka RTV SLO.
2. Pri izpolnjevanju obrazca upoštevajte določila **Pravilnika o postopku javnega razpisa RTV SLO za izdelavo filmov neodvisnih producentov za javno kinematografsko prikazovanje; prilogo upravičenih stroškov pri filmskih in avdiovizualnih projektih RTV SLO** (objavljen na spletni strani RTV SLO).
3. V obrazec lahko vstavljate nove vrstice, pri tem pa preverite pravilno delovanje formul!

Priloga 2: Obrazec RTV SLO: Rekapitulacija projekta

Razpisna dokumentacija JR za izdelavo filmov neodvisnih producentov
za javno kinematografsko prikazovanje 2018
Obrazec št. 8b: REKAPITULACIJA PROJEKTA (PO VIRIH FINANCIRANJA)

REKAPITULACIJA PROJEKTA (PO VIRIH FINANCIRANJA)
NASLOV FILMA:
PRIJAVITELJ:

	REKAPITULACIJA /VRSTA STROŠKA		VIRI FINANCIRANJA									
	vrsta stroška	znesek (v celih EUR)	SEC	RTV SLO	ES VIBA FILM	PRODUCENT/ PRIJAVITELJ	EURIMAGES/ (reprodukcije)	KOPRODUCENT 1 (nastv. država)	KOPRODUCENT 2 (nastv. država)	KOPRODUCENT 3 (nastv. država)	DRUGO	
1.	STROŠKI ODKUPA PRAVIC	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2.	STROŠKI HONORARIJEV FILMSKE EKIPE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3.	STROŠKI HONORARIJEV ZVAJALSKE EKIPE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4.	STROŠKI IZBORA POTENCIJALNE ZVAJALSKE EKIPE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5.	STROŠKI DELA PRODUCENTA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6.	STROŠKI SCENOGRAFIJE IN REKVIZITOV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7.	STROŠKI KOSTUMOGRAFIJE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8.	STROŠKI MASKE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9.	STROŠKI FILMSKE TEHNIKE, STORITEV IN OPREME	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10.	STROŠKI POSTPRODUKCIJE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11.	TEHNIČNI IN IZVEDBENI STROŠKI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
12.	STROŠKI PREHRANE IN PRENOČTEV/ČLANOV EKIPE	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
13.	STROŠKI PREVOZOV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
14.	STROŠKI ZAVAROVANU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15.	REŽIJSKI STROŠKI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
A.	SKUPAJ (1.-15.)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	SKUPAJ PO DELEŽIH VIROV FINANCIRANJA:	#DIV/OI	#DIV/OI	#DIV/OI	#DIV/OI	#DIV/OI	#DIV/OI	#DIV/OI	#DIV/OI	#DIV/OI	#DIV/OI	

Datum:

PODPIS IN ŽIG ZASTOPNIKA PRIJAVITELJA:

Priloga 3: Obrazec RTV SLO: Finančni načrt projekta

Obrazec št. 9: Finančni načrt projekta

FINANČNI NAČRT PROJEKTA

NASLOV FILMA:

PRIJAVITELJ:

VIRI FINANCIRANJA (navedite vse)		ZNESEK (v celih EUR neto)	VLOŽEK v %	zaprošeno-zagotovljeno (ustrezno vpisati)/nameravamo kandidirati	priloženo dokazilo za zagotovljene vire financiranja (navedite vrsto dokumenta)
1.	Producent/prijavitelj (lastna sredstva)			zagotovljeno	
1.1	Viri javnih sredstev	Slovenski filmski center, javna agencija Filmski studio Viba film			
1.2	Mednarodni javni viri	Eurimages Media (navedite) (navedite)			
1.3	Sponsorji in donatorji	(navedite) (navedite)			
2.	RTV Slovenija			zaprošeno	
3.	Koproducent 1 (lastna sredstva)	(navedite naziv/država)			
3.1	Viri javnih sredstev	(navedite) (navedite)			
3.2	Mednarodni javni viri	(navedite) (navedite) (navedite)			
3.3	Sponsorji in donatorji (navedite)	(navedite) (navedite)			
4.	Koproducent 2 (lastna sredstva)	(navedite naziv/država)			
4.1	Viri javnih sredstev	(navedite) (navedite)			
4.2	Mednarodni javni viri	(navedite) (navedite) (navedite)			
4.3	Sponsorji in donatorji (navedite)	(navedite) (navedite)			
5.	Koproducent 3 (lastna sredstva)	(navedite naziv/država)			
5.1	Viri javnih sredstev	(navedite) (navedite)			
5.2	Mednarodni javni viri	(navedite) (navedite) (navedite)			
5.3	Sponsorji in donatorji (navedite)	(navedite) (navedite)			
6.	Koproducent 4 (lastna sredstva)	(navedite naziv/država)			
6.1	Viri javnih sredstev	(navedite) (navedite)			
6.2	Mednarodni javni viri	(navedite) (navedite) (navedite)			
6.3	Sponsorji in donatorji (navedite)	(navedite) (navedite)			
SKUPAJ:					

PODPIS ZASTOPNIKA PRIJAVITELJA:

ŽIG:

OPOMBE:

- Za vse posamične vire financiranja, ki jih navedete kot zagotovljene (razen za delež RTV SLO in za lastni delež) je potrebno predložiti dokazilo o viru financiranja za navedeno višino. Kot dokazila se smatrajo verodostojne listine:
 - pred/pogodba za koproducente in
 - odločba, pred/pogodba, pismo o potrditvi za sofinancerje in investitorje.
- Iz virov financiranja, navedenih v finančnem načrtu, se krijejo vsi stroški, ki so potrebni za realizacijo projekta in so navedeni v predračunu!